

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2012

Bc. Kateřina Buchalová

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

**Zásady bezpečnostních opatření pořadatelů na sportovních
akcích bez účasti Policie ČR**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce:
Ing. et Mgr. Miloš Fiala, Ph.D.

Vypracovala:
Bc. Kateřina Buchalová

Praha, duben 2012

Prohlašuji, že jsem závěrečnou diplomovou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, dne

.....

podpis diplomanta

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své diplomové práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto diplomovou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení:

Fakulta / katedra:

Datum vypůjčení:

Podpis:

Poděkování:

Chtěla bych touto cestou poděkovat všem, kteří mi pomohli při mém studiu a tvorbě diplomové práce. Děkuji vedoucímu diplomové práce Ing.et Mgr. Miloš Fiala, Ph.D za řadu podnětných nápadů a rad, za náměty pro zdokonalení mé práce.

Poděkování patří i mé rodině za to, že mi byli velkou oporou v dobách mého studia.

Abstrakt

Název: Zásady bezpečnostních opatření pořadatelů na sportovních akcích bez účasti Policie ČR

Cíle: Cílem této práce je popis bezpečnostních opatření pořadatelů na sportovních akcích.

Metody: Diplomová práce teoretického stylu je zaměřena na vyhledávání dostupných studijních pramenů a jejich rešerší, jejich porovnání a sepsání souhrnu bezpečnostních opatření pořadatelů.

Výsledky: Práce popisuje činnost pořadatelů na sportovních akcích a bezpečnostní opatření, která musí být zajištěna pořadateli před každým sportovním utkáním. Práce obsahuje vývoj obou vybraných sportů, popis diváckého násilí a skupin, které se na diváckém násilí nejčastěji podílí.

Klíčová slova: bezpečnost, pořadatel, sportovní akce, násilí, divák

Abstrakt

Title: Principles of safety measures of sports events organizers without the involvement of police

Objectives: The aim of this thesis is a description of security measures at sporting events organizers.

Methods: The thesis theoretical style is focused on searching for available sources of study and research, and writing their summary comparing safety measures of the organizers.

Results: This work describes the activities of the organizers of sports events and precautions that must be provided prior to each sports organizer game. The work includes development of both selected sports, a description of spectator violence and groups on spectator violence most often involved.

Keywords: safety, organizer, sports events, violence, viewer

OBSAH

ÚVOD	10
1. KOLEKTIVNÍ SPORTY	12
1.1 FOTBAL	12
1.1.1 Historie ve světě	13
1.1.2 Historie v Českých zemích	15
1.1.3 Sportovní areál	18
1.1.4 Pořadatelské povinnosti	21
1.2 LEDNÍ HOKEJ	25
1.2.1 Historie ve světě	26
1.2.2 Historie v Českých zemích	27
1.2.3 Sportovní areál	29
1.2.4 Pořadatelské povinnosti	32
1.3 DIVÁCKÉ NÁSILÍ	34
1.3.1 Historie diváckého násilí	35
2. BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ	41
2.1 BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ POŘADATELŮ	44
2.1.1 Obecné pravidlo	44
2.1.2 Návštěvní řád	45
2.1.3 Vstup na stadion	47
2.1.4 Koncept pána domu	49
2.1.5 Adresný ticketing	49
2.1.6 Klubová karta	50
2.1.7 Nutná obrana	51
2.1.8 Zpracování osobních údajů	51
2.1.9 Kamerový systém	53
2.2 PROJEKT LIGOVÉ STADIONY 2012	53
2.3 DOHODA MEZI ČMFS A POLICIÍ ČR	54
2.4 BEZPEČNOSTNÍ SLOŽKY	59
3. ZÁVĚR	66

Seznam zkratek:

ČMFS – Českomoravský fotbalový svaz

FA ČR – Fotbalová asociace České republiky

ČSF – Český svaz fotbalový

CAF – Konfederace afrického fotbalu

FIFA - Fédération Internationale de Football Association

UEFA - Union des Associations Européennes de Football

NHL – National Hockey Ligue

AHAC – Amateur Hockey Association of Canada

SPJ – Speciální pořádková jednotka

PMJ – Pohotovostní motorizovaná jednotka

ATK – Antikonfliktní tým

IZS – Integrovaný záchranný systém

ÚVOD

Sport, ať už aktivní nebo pasivní, je součástí života většiny lidí. Sportovci se stali celebritami a ti nejlepší mají to štěstí, že sport se stal jejich živobytím, a u těch nejpobulárnějších sportů není toto živobytí zrovna skromné.

Se sportem se setkává lidstvo skoro všude. V obývacích pokojích prostřednictvím televizních obrazovek, v cestách automobilem při poslouchání sportovního utkání skrz rádio, na ulicích, kde jsou novinové stánky zaplněny sportovními rubrikami, či přímo na stadionech, kde si návštěvník nejlépe vychutná atmosféru sportovního utkání.

Sledování sportovního utkání přímo na stadionech je nejlepší způsob jak co nejlépe nasát atmosféru utkání. S postupem času si pravidelný návštěvník sportovních utkání nemohl nevšimnout změn, které se za ta léta na stadionech udály, zejména na těch fotbalových. Dříve se člověk setkal s pořadatelem maximálně při kontrole vstupenky u vstupu na stadion, kdežto dnes je vstup na stadion podmíněn několika procesy nemluvě o přítomnosti pořadatelů přímo u tribun, kteří mají za úkol usměrňovat problémové fanoušky a zajišťovat bezpečnost.

A proč všechna ta opatření? Není žádnou novinkou, že fotbalové a hokejové stadiony se staly nejen dějištěm sportovních utkání, ale bohužel také často dějištěm střetů mezi fanoušky, či dějištěm jiných výtržností. A tak na tyto události musely sportovní svazy, ministerstva ale i Policie České republiky zareagovat a zjednat opatření, která by přinejmenším omezila výskyt těchto špatností na sportovních akcích. Může se stát, že mnoho lidí s těmito opatřeními nesouhlasí, ale bohužel nejsou jiné možnosti jak zajistit co možná největší bezpečnost.

Tato diplomová práce se bude zabývat bezpečnostními opatřeními, která slouží v boji proti diváckému násilí, a která mají za úkol chránit bezpečnost všech účastníků sportovní akce. Samozřejmě bezpečnostní opatření se u každého sportu liší, taková opatření jaká budou v utkání mezi Baníkem Ostravou a Spartou Prahou nebudou v jakémkoliv utkání krajského přeboru. Z tohoto důvodu se tato práce zaměřuje na bezpečnostní opatření těch nejvyšších lig vybraných sportů.

Nejrozsáhlejší bezpečnostní opatření jsou hlavně ve fotbale a ledním hokeji, ať už z důvodu nejvyšší návštěvnosti těchto sportů, největší popularity, tak hlavně z důvodu nejčastějších projevů diváckého násilí, a proto se tato práce bude zabývat bezpečnostními opatřeními, která musí pořadatelé zabezpečit před každým utkáním právě těchto dvou vybraných sportů – fotbalu a hokeje. V této práci bude popsán historický vývoj těchto sportů, bezpečnost sportovního areálu a také zde bude popsáno divácké násilí, jelikož je bohužel nedílnou součástí těchto sportů.

Cílem této práce je popis bezpečnostních opatření pořadatelů na sportovních akcích. Použité metody této diplomové práce je studium literatury a dostupných informačních pramenů, jejich rešerše a následné zpracování informací týkající se bezpečnostních opatření pořadatelů na sportovních akcích.

1. KOLEKTIVNÍ SPORTY

Sport je dnes fenoménem rozšířeným po celém světě napříč všemi věkovými kategoriemi a sociálními vrstvami. Může být vším možným - zaměstnáním i zábavou, přináší peníze, slávu ale i zklamání.

„Sport je aktivitou vznikající a vyvíjející se ve vzájemném soužití lidí. Historicky vzato byl utvářen v rámci kulturně podmíněných sociálních vztahů. Jako takový má nezastupitelné a nesmírně ilustrativní sociální, politické a ekonomické znaky. Sport se jako sociálně-kulturní jev mění v kontextu místa a času. Jeho základní rys však stále přežívá: Radost ze zdravého pohybu čelící civilizačním nástrahám každodennosti.“ (Sekot, 2008)

Kolektivní sport jako takový je určen pro kolektiv hráčů. V kolektivních sportech proti sobě tedy nastupují dvě skupiny hráčů. Výsledek je výrazně vyšší měrou ovlivněn součinností a souhrou celého týmu, než individuálními výkony jednotlivých hráčů. URL₁

Tato diplomová práce se zabývá bezpečnostními opatřeními na sportovních akcích. Jelikož je to velmi rozsáhlé téma, a u každého sportu se tyto bezpečnostní opatření liší, byly vybrány sporty z kategorie kolektivních sportů. Sporty, kterými se tato práce bude zabývat, jsou fotbal a lední hokej. Tyto dva sporty byly vybrány, protože jednoznačně patří k nejoblíbenějším a k nejnavštěvovanějším sportům v České republice. Podle výzkumu, který proběhl v roce 2005, jsou z hlediska sledování v médiích jednoznačně nejoblíbenějšími sporty právě lední hokej a fotbal. URL₂

Tyto sporty jsou vhodnými pro tuto diplomovou práci nejenom tím, že to jsou nejpoblíbenější sporty u nás ale také tím, že to jsou sporty s největší návštěvností, která s sebou nese rizika různých projevů diváckého násilí, proti kterému, zejména ve fotbale a hokeji, bylo sjednáno několik bezpečnostních opatření ze strany Policie ČR, ministerstev a sportovních klubů.

1.1 FOTBAL

Fotbal je kolektivní, sportovní hra, kde o vítězi rozhodují vstřelené branky. Je to soutěživá hra dvou soupeřících týmů, z nichž se každý pokouší vsítit soupeři co největší počet branek a co nejméně dostat. Stává se tak v určitém utkání, které probíhá podle pravidel fotbalu. (Navara, 1986)

Bedřich (2006) vymezuje pojem fotbal takto: „Fotbal je kolektivní sportovní hra, fyzicky vysoce náročná vzhledem k různorodostem akcí, intenzitě hry, době trvání utkání, požadované koncentrace na hru – tedy atributům ovlivňující rychlost řešení herních situací, které závisí na zdatnosti a trénovanosti fotbalisty“.

1.1.1 HISTORIE VE SVĚTĚ

Sport je již dlouho součástí dějin velkých civilizací a právě jejich prostřednictvím se utvářela a zdokonalovala hra, která je dnes známa jako fotbal (Bedřich, 2006).

„Míčové hry, ve kterých můžeme hledat vývojové základy současného fotbalu, se v různých obměnách objevují na všech kontinentech a v každé historické etapě kulturního vývoje lidstva. S trochou nadsázky můžeme konstatovat, že fotbal je přibližně 4000 let stará hra. Ale novodobý moderní fotbal, v podobě blízké současnému, není starší než 160 let“ (Votík, 2005 str. 12)

Určit datum a místo, kde se míč poprvé objevil, se už možná nikdy nepodaří. Odhaduje se ale, že například vyobrazení míče v chrámu v egyptském Karnaku je staré bezmála čtyři tisíciletí a je nejstarší zmínkou o této hře. V Číně se hře podobné fotbalu říkalo su-chu. Kopalo se do koule ze zvířecí kůže. Ve starém Řecku se hra, kterou lze považovat spíše za předchůdce amerického fotbalu nebo házené, nazývala episkyros a římskou obdobou bylo harpascum. Římané tyto hry chápali nejen jako povyražení, nýbrž také jako prostředek k utužení fyzické síly a duševní rovnováhy. Podobné hry se hrály v různých částech světa a měly své rozličné názvy. (Macho, 1996)

Ve Středověku byl fotbal nejpopulárnější v Anglii, ve Francii a v Itálii. Název fotbal pochází z anglického slova foot-ball (foot- noha, ball- míč). Už v 12. století se hrál fotbal v ulicích Londýna. Družstva byla složena z několika set hráčů. Většinou se hrálo na ulicích měst a mezi vesnicemi, často se poškozoval veřejný majetek, propukaly bitvy, a proto byla tato hra královskými i městskými dekrety zakázána.

Na rozhraní 18. a 19. století se fotbal v Anglii značně rozšířil. Zásahu na tom měla především školní a univerzitní družstva. Vzájemné zápasy i soutěže si vyžádaly ustanovení oficiálních pravidel, a tak roku 1840 vznikla první fotbalová pravidla- Cambridge Rules, a v roce 1862 Thring's Rules. Rok na to založili v Londýně zástupci popředních klubů a škol první asociaci- Football Association. V roce 1871 vznikla nejstarší pohárová soutěž Anglický pohár za účasti padesáti klubů a o rok později bylo sehráno první mezistátní utkání mezi Anglií a Skotskem v Glasgowě. O deset let později byla ustanovena mezinárodní komise pro úpravu fotbalových pravidel, která vydala také první mezinárodní pravidla. Od zápasu mezi Anglií a Skotskem v Glasgow, počet mezinárodních fotbalových soutěží postupně vzrůstal. Některé z nich, jako Středoevropský pohár, postupně ztratily význam a zanikly, ale ty nejvýznamnější jako mistrovství světa a Evropy pro národní celky a klubové soutěže jako Liga Mistrů vzkvétaly. (Radnedge, 1997)

Z Anglie se fotbal rozšířil nejdříve do Evropy a pak postupně do celého světa. První fotbalový svaz na evropském kontinentě vznikl v roce 1899 v Dánsku, poté následovalo Holandsko, Německo a další země. Právě zástupci prvních fotbalových svazů vytvořily v roce 1904 v Paříži Mezinárodní federaci fotbalových asociací – FIFA. (Votík, 2005)

Zásluhy zakladatelů FIFA jsou obrovské. Stmelili světový fotbal, položili základy k jednotným pravidlům. Až do roku 1909 měla FIFA výhradně evropské členy. První zámořští členové byli zaregistrováni až v letech 1912, kterými byla Argentina, Kanada a Chile. V současnosti je FIFA se svými 193 členskými zeměmi jednou z největších, nejbohatších a nejznámější organizací světa V roce 1954 byla založena Evropská unie fotbalových asociací - UEFA. (Macho, 1996).

Nejvýznamnější fotbalový svátek mistrovství světa se poprvé představil v roce 1930 a země, která tento fotbalový svátek hostila byla Uruguay, která se zároveň stala i vítězem turnaje. Od roku 1930 se mistrovství světa hraje pravidelně každé čtyři roky a FIFA se snaží, aby se šampionát střídal po kontinentech.

Druhou nejvýznamnější soutěží je mistrovství jednotlivých kontinentů. Pro Evropany to je mistrovství Evropy, které se hrálo poprvé v roce 1968 v Itálii, která byla zároveň i vítězem. I tento turnaj má svůj čtyřletý cyklus a již tento rok nás čeká šampionát v Polsku i s Českou účastí. Jižní Amerika má svou Copu Americanu, která je nejstarší fungující mezinárodní soutěží na světě. Afrika má svůj Africký pohár národů, který je stejně starý jako samotná Konfederace afrického fotbalu (CAF). Mistrovství Střední Ameriky se hraje již od roku 1941 pod názvem mistrovství CONCACAF. Asijský pohár pro národní mužstva byl poprvé zahájen v roce 1956. (Radnedge, 1997)

1.1.2 HISTORIE V ČESKÝCH ZEMÍCH

V Čechách a na Moravě se fotbal začal hrát koncem 19. století v cyklistických a veslařských klubech a také ve studentských kroužcích. Nejvíce je český fotbal ve svých začátcích spjat se jménem Josefa Rösslera Ořovského, který se nejvíce zasloužil o rozvoj fotbalu u nás. Ve spolupráci s Karlem Hammerem připravil překlad pravidel, která se nejvíce přibližovala pravidlům Anglické fotbalové asociace a byla otištěna v časopise Sportovní obzor, vydávaným jiným sportovním nadšencem Maxmiliánem Švagrovským, který v několika dalších článcích vysvětlil rozdíl mezi fotbalem a ragby, aby umlčel ty, kteří pokládali fotbal za surový sport. (Macho, 1996)

První fotbalové utkání v Čechách se odehrálo dne 29. září 1887 v Roudnici nad Labem. Mezi nejstarší kluby patří SK Slavie Praha a AC Sparta Praha. Zpočátku vznikaly fotbalové kluby většinou v Praze, ale na konci 19. a začátku 20. století začal fotbal pronikat i do dalších měst a na venkov. Dynamický rozvoj kopané byl ale na druhé straně přibrzděn zamítavým postojem škol k této hře. Avšak i přes zákaz fotbalu studenti postupně tvořili členskou základnu fotbalových klubů. V roce 1899 bylo sehráno první mezinárodní utkání mezi SK Slavie Praha a družstvem Berlína s výsledkem 0:0. Od roku 1897 byly kluby hrající fotbal organizovány v České amatérské atletické unii, ale s postupným rozmachem fotbalu vznikl 19. října 1901 Český svaz fotbalový (ČSF).

V roce 1912 se poprvé hrála řádně organizovaná soutěž – mistrovství Čech a zároveň tímto rokem začíná historie naší vrcholové soutěže. Prvním oficiálním titulem mistra ČSF se může pyšnit pražská Sparta. Pravidelným bojům o mistrovské body přišli rychle všichni na chuť a tak tato soutěž pokračovala úspěšně i v roce dalším. Vypuknutí první světové války pak do slibně se vyvíjející soutěže zasáhlo velmi nepříznivě. Ani v těžkých válečných letech však fotbal nezankl a hrál se alespoň v místních soutěžích (Šálek, 2000).

Nejkritičtější období pro český fotbal nastalo po 30. červnu 1916, kdy rakouské úřady zakázaly činnost ČSF. Ale v roce 1917 byly učiněny kroky k jeho opětovnému založení.

Od roku 1918, kdy vzniklo samostatné Československo, bylo v popředí evropské kopané. Obsadilo druhé místo na Olympijských hrách v roce 1920 a 1964, a v roce 1980 v Moskvě konečně vyhráli. Československo bylo finalisty mistrovství světa 1934 v Itálii. Nejslavnější československý fotbalista Josef Masopust dovedl národní tým ke třetímu místu na prvním mistrovství Evropy a do finále světového šampionátu v Chile roku 1962. Největší úspěch Československa se odehrál na mistrovství Evropy v roce 1976, kdy ve finále porazilo na pokutové kopy SRN. (Radnedne, 1997)

V roce 1921 byla po rozkolu v ČSF založena Československá asociace fotbalová (ČSAF), která byla v roce 1922 v Ženevě oficiálně přijata do FIFA. Do UEFA vstoupil československý fotbal v roce 1954.

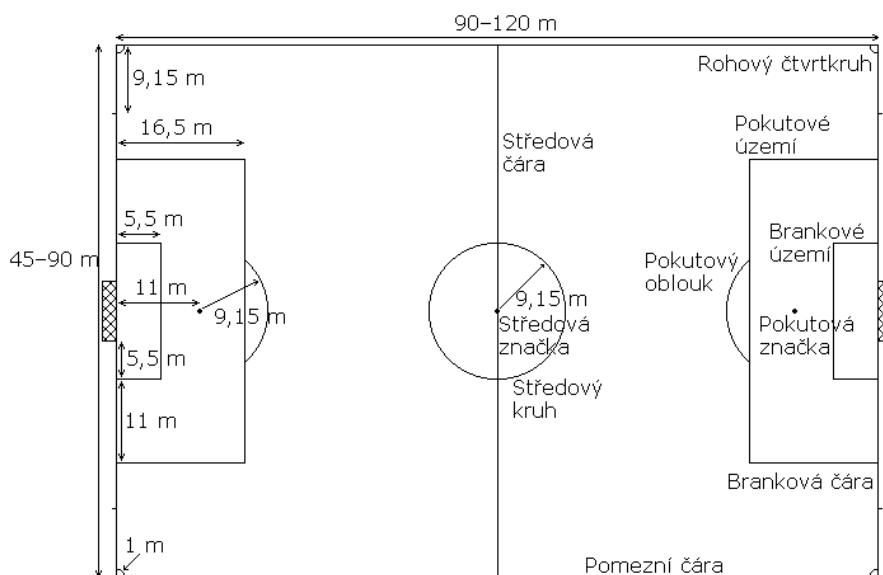
V letech 1923 a 1924 byla úplně vyloučena možnost uspořádat jakékoliv svazové mistrovství, protože Středočeská župa propadla populismu. Významným stupněm na cestě k mistrovské soutěži se stal až rok 1925. Podnět k jejímu vzniku dalo zavedení profesionalizmu. Od sezóny 1934/1935 bylo zrušeno oddělování profesionálních a amatérských soutěží a o rok později ve státní lize, jak se nyní nazývala, hrály kluby ze všech částí republiky včetně Slovenska a o další rok později i z Podkarpatské Rusi. (Ševčík, 2004)

Po osvobození Československa můžeme v mistrovských soutěžích najít řadu dalších událostí, od dvou skupin s navazujícím dvoukolovým finále v sezóně 1945/1946, přes zrušení žup a vytvoření krajů s následnou změnou rytmu soutěží na jaro – podzim v roce 1949, až po nejdrastičtější zásah státní moci do výlučně sportovních záležitostí. Tímto míněným zásahem byla reorganizace v roce 1952, kdy ligu opouštěly celky ze třetího, pátého a sedmého místa, aby uvolnily prostor pro nové, uměle vytvořené vojenské celky a „studentskou“ Slavii Bratislava. V roce 1953 byla soutěž hraná pouze jednokolově. Zásahy stranické státní moci do záležitostí kopané tým samozřejmě neskončily, ale nesrovnalosti začátku padesátých let se už neopakovaly.

V ročníku 1957/1958 přešla liga tříkolovou soutěží opět na systém podzim – jaro, běžný v převážné části Evropy. Poslední federální ročník ligy 1992/93 přežil o půl roku existenci společného státu. Na jaře 1993 ho dořídily oba samostatné národní fotbalové svazy. Český a slovenský fotbal šly poté každý svou cestou. Následující ročník, hraný poprvé v samostatné České republice, neznamenal v historii nějaký nulový bod, ale plynule navázal na předchozí sezónu tak, že ke zbývajícím deseti českým klubům postoupilo šest nových účastníků, tak jak se umístili v Českomoravské lize. Vítězem prvního samostatného ročníku se stala Sparta Praha, stejně tak jak toho posledního společného (Ševčík, 2004)

1.1.3 SPORTOVNÍ AREÁL

V dnešní době musí sportovní areál splňovat mnoho požadavků pro pořádání fotbalových utkání a pro plnění bezpečnosti. Vybavení hřiště a příslušenství hrací plochy musí být v souladu s pravidly fotbalu.

Obr. č. 1 Hrací plocha s vyznačenými vzdálenostmi URL₂₇

Bezpečnost stadionu

K zajištění bezpečnosti hráčů, rozhodčích, fanoušků a všech účastníků sportovní akce je potřeba, aby prostředí, v němž se pohybují, splňovala bezpečnostní opatření, do kterých patří stavebně technické vybavení stadionů a zajištění jejich bezpečnostních standardů. Požadavky na toto vybavení se týká hlavně stadionů první a druhé fotbalové ligy.

Českomoravský fotbalový svaz (ČMFS) a fotbalové kluby musí zajistit, aby stadiony měly tyto bezpečnostní standardy.:

1. Infrastruktura stadionu, musí být taková, aby v případě potřeby došlo k účinnému oddělení soupeřící skupiny fanoušků jak u vstupů, tak na samotném stadionu.
2. Řídící středisko, které slouží zástupcům bezpečnostních složek, záchranné službě a pořadatelům. Je vybaveno nezbytným technickým zařízením, systémem bezpečnostních kamer a místním rozhlasem pro informování diváků.
3. Z řídicí místnosti musí být možno ovládat bezpečnostní kamerový systém, který monitoruje a zaznamenává všechny divácké sektory, tak aby kamery umožňovaly záznam všech incidentů.

4. Dostatečný počet nouzových východů, které zároveň neslouží jako vstupy, a které poskytují dostatečné bezpečnostní záruky v případě evakuace osob ven ze stadionu nebo na hrací plochu.
5. Stadion a jeho základní části musí splňovat nezbytné požadavky stanovených požárními předpisy a požadavky na odolnost a konstrukční stabilitu stadionu.
6. Stadion má stanici lékařské pomoci a dostatečné zdravotnické vybavení odpovídající kapacitě stadionu, nemá-li stanici, musí být lékařská pomoc zajišťována vozidly zdravotnické služby.
7. Soupeřící skupiny fanoušků musí být odděleny přiměřenými prostředky.
8. Vybavení stadionu nezbytnými nápisy a piktogramy, které dovedou diváka jak k nouzovým východům, tak i do sektoru, pro který mají vstupenku.
9. Dodržování maximální bezpečné kapacity počtu diváků v každém sektoru stadionu.
10. Zabezpečení vnějších hranic stadionu plotem, který zabraňuje jakémukoliv nekontrolovatelnému vniknutí osob a vnášení předmětů nebo nebezpečných látek do prostoru stadionu.
11. Stadion musí být pravidelně udržován, a musí být zajištěna oprava všech uvolněných a poškozených částí zařízení, a odstranění veškeré odpadu nebo předmětů, které by mohly být použity k vrhání, či jako zbraň.
12. V souladu s platnými obecnými předpisy jsou instalována veškerá technická, elektrická a plynová zařízení.
13. Počet turniketů musí být dostačující pro plynulou kontrolu diváku při vstupu do prostorů stadionu.
14. Návštěvní řád, případně jeho hlavní části, musí být viditelně umístěn.
15. Bezpečnostní prohlídky stadionu a prostor souvisejících s jeho provozem, musejí být prováděny před každým zápasem. K dispozici musí být ověření platnosti revizních zpráv elektrických a elektronických zařízení, plynových zařízení a statického posouzení tribun.
16. Parkovací místo pro zasahující policejní jednotky, zajištění jejich vstupu na stadion a hlavně do jeho rizikových částí.
17. Pro orgány činné v trestním řízení nebo pro správní orgány musí být vyčleněny vhodné prostory. Dále prostory pro osoby omezené na osobní svobodě pořadatelskou službou a ty musí být vybaveny sociálním zařízením.
18. Zařídit místnost se sociálním zázemím pro policii na stadionu, kterou si vyžádal vlastník sportovního zařízení. URL₃, URL₄

Projekt ligové stadiony

V roce 2003 vznikl projekt „Stadiony 2003“, který se zabývá bezpečností stadionů. V tomto dokumentu jsou vydány určité regule, za jakých bezpečnostních opatření je možno (na konkrétním stadionu) ligu hrát. Mezi nejdůležitější opatření patří:

1. nahrazení všech míst k stání jednotlivými v zemi upevněnými sedačkami s opěradlem ve výši min. 30cm,
2. samostatně oddělené tribuny a úplná separace sektorů pro vlajkonoše domácích a hostů,
3. zastřešení míst k sezení v počtu 30% celkové kapacity a
4. bezbariérový přístup do části stadionu.

Na tento projekt plyně navazuje Projekt ligové stadiony 2012. Jedná se o sjednocení a standardizaci všech aspektů fotbalových stadionů v ČR s hlavním zaměřením na stadiony pro I. Gambrinus ligu a II. ligu ČMFS. Celý projekt je cílený na splnění podmínek pro nové standardy vydané UEFA. V tomto projektu je kladen velký důraz na zvýšení úrovně a kvality dosavadního vybavení stadionů a dosažení podstatně lepší kulturnosti prostředí a hlavně pak na zvýšení bezpečnosti stadionů.

Body, které se týkají zlepšení bezpečnosti na stadionech, jsou následující.:

1. Vnitřní a vnější ozvučení stadionu – ozvučení je nutné pro veškerou komunikaci a řízení chodu stadionu. Hlavním úkolem ozvučení je, kromě komunikace s diváky, i organizace při řízené evakuaci stadionu.
2. Vnitřní a vnější monitoring – s instalací ozvučení se musí realizovat i monitoring.
3. Turnikety a retardéry – ve všech vstupech do stadionů či do jiných vstupních objektů musí být umístěny turnikety nebo jiná vstupní zařízení a tyto turnikety musí být zařazeno do monitoringu stadionů.
4. Pokladny – ty musí být uzpůsobeny tak, aby nenavazovaly přímo na vstupy do stadionů.
5. Informační a bezpečnostní značení – všechna značení je nutné umístit jak na všechny pokladny, tak i na všechny vstupy.
6. Ošetřovna pro diváky – podle nového požadavku UEFA je třeba zřídit v každém sektoru stabilní a řádně vybavenou ošetřovnu a vše pak viditelně označit jednotnými piktogramy.
7. Oddělení sektorů – úplně oddělit všechny jednotlivé divácké sektory mezi sebou oplocením nebránícím výhledu diváků na hrací plochu. Oddělení provést v celé délce od vstupů až po místa k sezení. Mezi sektory mohou být přísně střežené průchody sloužící pro případ řízené evakuace.

8. Bezpečnostní žluté označení – vytvořit jednotné značení únikových cest.
9. Zajištění min. jednoho vedlejšího vstupu na hrací plochu určeného jen pro pořadatele, bezpečnostní službu, policii, ale i pro akreditované novináře a fotografy. URL₅

1.1.4 POŘADATELSKÉ POVINNOSTI

Fotbal je globálně zdaleka nejpopulárnější hrou, a také u nás se mu aktivně i pasivně věnují statisíce lidí. I když v porovnání s vyspělými evropskými zeměmi návštěvnost fotbalových stadionů není tak vysoká, i u nás se scházejí na zápasech nejvyšších soutěží tisíce diváků a také u nás jsou bohužel mezi nimi skupiny lidí, kteří nepřicházejí pouze sledovat hru svého oblíbeného týmu. V takových případech mají pořadatelé k dispozici různé pravomoci a prostředky, které slouží k zajištění bezpečnosti účastníků zápasu a k prevenci proti projevům diváckého násilí.

Hlavní pořadatel sportovní akce

Fotbalová utkání, která se konají na určených stadionech, je nutno považovat za organizovanou kulturní akci, která se musí řídit konkrétními pravidly. Českomoravský fotbalový svaz (dále jen ČMFS nebo FA ČR), jako ústřední orgán pro rozhodování ve věcech fotbalového zázemí a faktického výkonu sportovních aktivit, stanovil v „soutěžním řádu fotbalu“ pravidla, kterými se pořadatelé musí řídit. URL₆.

Za pořadatele musíme považovat klub, který podle závazného rozlosování řídicího orgánu soutěže musí sehrát utkání na hřišti, jenž označil jako své vlastní, a přitom je povinen zajistit bezpečnost hráčů, rozhodčích, delegovaných orgánů a zajistit rovněž pořádek na stadionu. Za tímto účelem jsou, mimo jiné, pevně stanoveny pořádkové povinnosti. Jedná se o povinnost neumožnit vstup do prostoru stadionu osobám podnapilým nebo ozbrojeným, zamezit vnášení předmětů, které by mohly ohrozit život nebo zdraví účastníků utkání a zabezpečit zákaz vstupu do ohraničeného prostoru hřiště.

Pořadatelský klub musí zajistit pořadatelský sbor. Ten musí být v potřebném počtu a kvalitě podle kategorie utkání, či rozpisu příslušné soutěže a to tak, aby byl funkční od doby soustředování diváků až do doby jejich odchodu ze stadionu.

Pořadatelský sbor se skládá z:

1. zástupce hlavního pořadatele,
2. pořadatelé, uvaděči a pokladníci,

3. zdravotní služba (lékař nebo zkušený zdravotník),
4. hlasatel,
5. hlavní osvětlovač,
6. videotechnik domácího družstva,
7. bezpečnostní pracovník klubu (povinně pro kluby I. a II. ligy). URL₆

Pořadatelský sbor se řídí ustanoveními sportovního řádu, řádem pořadatelské služby, případně spolupracuje s Policií ČR ve smyslu dohody mezi ČMFS a Policií ČR.

Za účelem výkonu pořadatelské činnosti byl rovněž upraven personální aspekt. Osobou, která je odpovědná za dodržování výše uvedených povinností, je osoba tzv. „hlavního pořadatele“. Jedná se o orgán pořadatelského klubu, zpravidla se jedná o zástupce – jednotlivce, nikoliv o kolegiální orgán. Hlavní pořadatel vystupuje jako výkonný orgán klubu, zabezpečující chod utkání a vzájemnou spolupráci mezi jednotlivými členy pořadatelského sboru a rovněž spolupráci s Policií ČR během výkonu bezpečnostních opatření. URL₃

Úkolem hlavního pořadatele je před utkáním, v jeho průběhu i po jeho skončení respektovat pokyny rozhodčího a delegáta svazu k zajištění pořadatelské služby a bezpečnosti účastníků utkání, a to až do jejich odjezdů z prostoru stadionu. Ve spolupráci s policií, případně dalšími pořádkovými službami, je hlavní pořadatel povinen učinit veškerá opatření ke zjištění totožnosti pachatelů, kteří porušili zákony a nahlásit je řídicímu orgánu soutěže.

V zápisu o utkání je hlavní pořadatel uveden jménem, příjmením, rodným číslem, pokud rozpis soutěže nestanoví něco jiného. Hlavní pořadatel nesmí zároveň vykonávat funkci oddílového hlavního ani pomezního rozhodčího a nesmí být ani příslušníkem družstva čl. Bez hlavního pořadatele a jeho podpisu na Zápisu o utkání, není rozhodčími zahájeno utkání. URL₆

Technické a pořádkové povinnosti

Hlavní pořadatel spolu s pořadatelským klubem, kterého je součástí, je odpovědný za plnění technických a pořádkových povinností.

Do technických povinností patří všechny úkoly, které souvisí s uskutečněním utkání, s jeho bezproblémovým průběhem a se vším co by mělo utkání obsahovat. Patří sem např. příprava

hrací plochy, náležitosti rozhodčích, zajištění šaten, zajištění zdravotní služby s potřebným vybavením první pomoci, poskytnutí vhodného občerstvení účastníkům utkání, umožnění pořízení záznamu řídicímu orgánu soutěže, vyplacení rozhodčích, zajištění pořadatelského sboru v potřebném počtu a kvalitě atd. Všechny technické povinnosti jsou uvedeny ve sportovním řádu fotbalu ve článku 20.

Pořádkové povinnosti už byly výše ve zkratce zmíněny, jelikož jsou důležitou součástí bezpečnosti jak návštěvníků, tak hráčů a všech účastníků utkání budou zde uvedeny všechny úkoly, které do těchto povinností patří. Tyto úkoly jsou:

1. neumožnit přístup do prostoru stadionu osobám podnapilým, ozbrojeným či osobám vnášejícím předměty, kterými by mohly ohrozit život nebo zdraví ostatních účastníků utkání,
2. zabezpečit zákaz vstupu do ohraničeného prostoru hřiště (u neohrazených hřišť se za prostor hřiště považuje vzdálenost dvou metrů od pomezí čar a čtyř metrů od brankových čar) všem osobám, kromě:
 - a) rozhodčích a příslušníků družstev;
 - b) pořadatelů, příslušníků policie či pořádkových služeb, podavačů míčů event. dalších osob oprávněných na základě řádu pořadatelské služby či jiných předpisů;
 - c) fotoreportérů, rozhlasových, televizních a filmových pracovníků na příslušné povolení pořadatelského klubu;
3. umožnit vstup na hrací plochu v průběhu utkání jen hráčům a rozhodčím. Další osoby mohou vstoupit na hrací plochu jen se souhlasem rozhodčího,
4. pořadatelský klub odpovídá za to, že na hřiště nebudou vhažovány žádné předměty, a že v hledišti nebude docházet k výtržnostem, rvačkám či k verbálním projevům hanobícím příslušnost k rase, národu, etniku či k jiným projevům porušování občanského soužití.

URL₆

Samořejmě za nesplnění nebo porušení těchto povinností je pořadatelský klub sankcionován. Jednotliví pořadatelé nejsou individuálně disciplinárně odpovědní. Pokud poruší nebo nesplní své povinnosti, odpovídá za to pořadatelský klub, případně hlavní pořadatel.

Pořadatelská služba

Pořadatelská služba je vybrána pořadatelským klubem, což je v tomto případě fotbalový klub. Mezi hlavním pořadatelem a pořadatelskou službou existuje smluvní vztah, jehož hlavní

podstatou je přenesení výkonu některých práv a povinností fotbalového klubu na pořadatelskou službu.

Povinností pořadatelská služby je zajistit dohled a dozor nad bezpečností osob a majetku, jakož i dohled nad dodržováním příslušných právních a jiných předpisů, včetně návštěvního řádu.

Členové pořadatelské služby musí být ve službě rozpoznatelní od běžných diváků a to fluorescentním vrchním oděvem s nápisem „POŘADATEL“ nebo „ POŘADATELSKÁ SLUŽBA“. Hlavní pořadatel musí být viditelně označen nápisem „HLAVNÍ POŘADATEL“. Toto označení musí být výrazně odlišné od označení ostatních pořadatelů.

Členem pořadatelské služby může být fyzická osoba, která musí být starší 18 let a musí splňovat požadavky tělesné a psychické způsobilosti pro výkon svých úkolů. V některých případech jsou členy pořadatelské služby také pracovníci soukromých bezpečnostních agentur. V obou případech se jedná o osoby, u kterých existuje smluvní vztah mezi zadavatelem, tj. příslušným fotbalovým klubem a bezpečnostní agenturou či danou fyzickou osobou. Podstatou tohoto smluvního vztahu je přenesení výkonu některých práv a povinností zadavatele na bezpečnostní agenturu, resp. fyzické osoby.

Pořadatelská služba musí projít školením, které zahrnuje potřebné teoretické a praktické znalosti. Toto školení je zajišťováno Českomoravským fotbalovým svazem ve spolupráci s jednotlivými fotbalovými kluby. Ve spolupráci s Policií ČR a Ministerstvem vnitra ČR lze stanovit podmínky zapojení příslušníků Policie ČR do výcviku členů pořadatelských služeb.

URL₇

Člen pořadatelské služby musí procházet pravidelnými opakovacími kurzy týkajícími se vývoje a možných změn v těchto oblastech.:

1. Organizování a bezpečnostní postupy týkající se fotbalových zápasů
2. Základní platná legislativa a nařízení včetně základních předpisů
3. Komunikační techniky
4. Pozorovací a identifikační techniky
5. Postupy při vstupních kontrolách
6. Přístup ke konfliktům

7. První pomoc a požární ochrana
8. Postupy pro evakuaci stadionů
9. Spolupráce se záchrannými službami a s Policií ČR

Každý člen pořadatelské služby je povinen účastnit se těchto kurzů a navíc musí být před každým zápasem instruován, aby získal nezbytné informace o zvláštních okolnostech nastávajícího zápasu.

Každá pořadatelská služba má své povinnosti, které musí dodržovat neohledně na stupeň rizikovitosti fotbalového utkání. Tyto povinnosti jsou:

1. vpouštění diváků a dohled nad nimi,
2. prohlídka stadionu před zápasem a po něm,
3. poskytnutí všech informací divákům ohledně organizace, infrastruktury a záchranných služeb,
4. provádění kontroly příchozích diváků,
5. zabránění vstupu veřejnosti do zakázaných prostor,
6. pomoc divákům při hladkém a snadném vstupu na stadion a při odchodu z něj
7. poskytnutí všech relevantních informací týkajících se diváků, kteří mohou narušovat pořádek Policii ČR,
8. provádění všech nezbytných opatření a vyčerpání všech existujících oprávnění před zásahem Policie ČR,
9. a předcházení všem situacím, které by mohly ohrozit veřejný pořádek. URL₃

Jak bylo uvedeno v kapitole o bezpečnostních opatřeních pořadatelů, pořadatelská služba má oprávnění omezit svobodu návštěvníka, který páchá trestní čin. K tomu pořadatelské službě slouží i patřičné vybavení jako jsou pouta, vhodná místnost apod.

1.2 LEDNÍ HOKEJ

Lední hokej je kolektivní hra podmíněna myšlenkou trenéra, tvořivostí, uměním a zdatností hráče a vlivem prostředí (Kostka, 1984). Kostka, Bukač, Šafařík (1981) přidává, že jde o sportovní hru, jejíž děj je tvořen činností všech hráčů, zaměřenou na celkový útok nebo obranu. Kostka (1984) pokračuje tím, že dominantou hry je rychlost, technika a tvrdost. Je to hra, ve které se prosazují jednotlivci, jejíž výkonnost roste úměrně s tím, jak svou individualitu dovedou spojit s hrou celého týmu.

Perič (2002) říká, že lední hokej je charakteristický velkým množstvím neobvyklých činností. Jen málokterý jiný sport má tak nezvyklý pohyb, jako je bruslení, ovládání hracího předmětu, prostřednictvím hokejové hole, a to vše v atmosféře neustálého, a často velmi tvrdého, fyzického kontaktu mezi soupeři.

1.2.1 HISTORIE VE SVĚTĚ

Lední hokej si prošel velmi dlouhou historií a mnoha podobami. Za první předchůdce ledního hokeje a hokeje vůbec lze považovat starořeckou hru kératizein, která má kořeny přibližně kolem roku 480 př. n. l. Tuto hru si časem přivlastnili římsí legionáři, kteří hru kératizein hráli hlavně v období klidu, kdy se nudili a šířili ji všude tam, kam je povinnosti zavály. Po tom, co římské impérium zaniklo, zůstala místním obyvatelům po legionářích mimo jiné právě tato hra. Díky tehdejší složité logistice, kdy se lidé hrající zděděnou hru nemohli konfrontovat mezi sebou, vznikaly postupně různé odnože zapříčiněné různými zvyky a možnostmi lidí žijících v té či oné části kontinentu. Hra neměla ani zavedená pravidla a dokonce ani společný název. Takovým způsobem vznikl v Anglii a Walesu krocket, ve Skotsku bandy a v Irsku hurling a shinty, které se hraje dodnes ve Skotsku. Podobný pozemní hokej hráli severoameričtí a jihoameričtí Indiáni. Severoameričtí Indiáni hru nazývali „shinny“, jihoameričtí hře říkali „chueca“. (Kostka, Bukač, Šafařík, 1981)

První, kdo začal hrát na ledě, byli kanadští Indiáni. Používali však krátké tenké hůlky, a protože ještě neměli brusle, běhali po ledě v mokasínech.

Moderní hokej se pravděpodobně zrodil v Kanadě. Někde se uvádí, že hokej do Kanady přivezli irští, francouzští a skotští osadníci, jiné analýzy říkají, že hokej na ledě vznikl náhodně díky jedné vojenské posádce, která při zemetání ledu poháněla plechovku pomocí košťat. Plechovku později nahradil gumový kotouč.

Zrod kanadského hokeje spadá pravděpodobně do třicátých let 19. století, i když první pravidla pro tuto hru byla vydána až v roce 1879 (Kostka, Bukač, Šafařík, 1981).

První organizovaný, oficiální zápas se konal v montrealské hale Victoria Skating Ring, která byla krytá, a kluziště mělo rozměry dnešní NHL, jen hráčů na každé straně bylo devět. Tento zápas se odehrál 3. března 1875.

Roku 1877 vznikl první hokejový klub. Tvořili jej studenti McGillovy Univerzity. Roku 1879 uveřejnili studenti té samé univerzity pravidla, která byla roku 1886 vyhlášena za

oficiální a sjednotila tak pravidla z dalších oblastí. Lední hokej se začal šířit do Spojených států amerických a s návratem britských a francouzských posádek do svých vlastí i do Evropy. V roce 1883 se díky značné popularitě hry sehrálo také první „mistrovství světa“ v Montrealu v rámci zimního karnevalu. Turnaj vyhrálo mužstvo McGillovy Univerzity a tytéž týmy, které sehrály zmíněný turnaj založily roku 1886 první ligoovou soutěž, Amateur Hockey Association of Canada (AHAC) to už hráli hokejisté v sedmi lidech na každé straně včetně brankáře. V roce 1892 věnoval lord Stanley soutěži pohár, o nějž se hrálo poprvé v roce 1893. Dnes slavný Stanley cup je jednou z nejcennějších trofejí na světě vůbec a dodnes se o něj hraje v nejslavnější hokejové soutěži světa – National Hockey Ligue (NHL). (Gut, Prchal, 2008; Sábl, Sigmund, Gut, 1969)

1.2.2 HISTORIE V ČESKÝCH ZEMÍCH

Vznik hokeje u nás se datuje už od roku 1889. O zavedení této hry u nás se zasloužil všestranný sportovec i organizátor Josef Rössler Ořovský, který přinesl kromě holí a míčku i pravidla z Paříže. Bandy hokej byl u nás organizován českou atletickou amatérskou unií, a to až do roku 1908 (Kostka, Bukač, 1986).

V roce 1889 je lední bandy hokej vystřídán kanadským ledním hokejem. Dne 6. 11. 1908 byl založen Český svaz hokejový, který sdružoval hokej na ledě i pozemní hokej a ještě v roce 1908 byl přijat za člena Mezinárodní hokejové federace. V této době se hokej hrál již v Anglii, Belgii, Francii a Švýcarsku.

Prvními průkopníky u nás byli J. Gruss, J. Palouš, B. Malý, J. Fleischmann, O. Vindyš, B. Hammer a J. Jarkovský. Těchto sedm sportovců se v lednu 1909 poprvé v historii českého ledního hokeje zúčastnilo mezinárodního turnaje v Chamonix. I když na turnaji neuspěli, získali první cenné zkušenosti. Seznámili se nejen s technikou dlouhých holí a kotoučem, ale i s hrou využívající mantinelů a prostoru za brankami. V roce 1909 se hrálo první mistrovství zemí koruny České v kanadském hokeji. Rozvoj ledního hokeje u nás pokračoval velmi pomalu. Z počátku se hrál jen v několika klubech a až v roce 1920 stoupl počet klubů na 40. Příčinou byly nepříznivé klimatické podmínky a hlavně nákladnost tohoto sportu. Zásluhou dalšího úspěchu v mezinárodních soutěžích však popularita ledního hokeje rostla. Prvním velkým úspěchem našeho mužstva v historii českého ledního hokeje byl vítězství na druhém mistrovství Evropy v Berlíně v roce 1911.

První velkou poválečnou hokejovou událostí byl olympijský turnaj v Antverpách v roce 1920, kde mužstvo ČSR obsadilo třetí místo za Kanadou a USA. V prosinci 1921 došlo k rozdělení hokejového svazu na lední a pozemní. Vznikl Československý svaz ledního hokeje, který po zaniknutí ledního bandy přijal název Československý svaz kanadského hokeje. URL₈

Výstavba zimního stadiónu v Praze na Štvanici (1932) a hlavně MS a ME pořádané v Praze v roce 1932, měly rozhodující vliv na rozvoj ledního hokeje v Čechách. V roce 1935 měl Československý svaz kanadského hokeje již 270 klubů a v roce 1939 dokonce 300 klubů. Těchto 300 klubů představovalo 6000 vyspělých hráčů a 1300 dorostenců. Rozvoj ledního hokeje však přerušila na dlouhou dobu II. světová válka (Kostka, 1971).

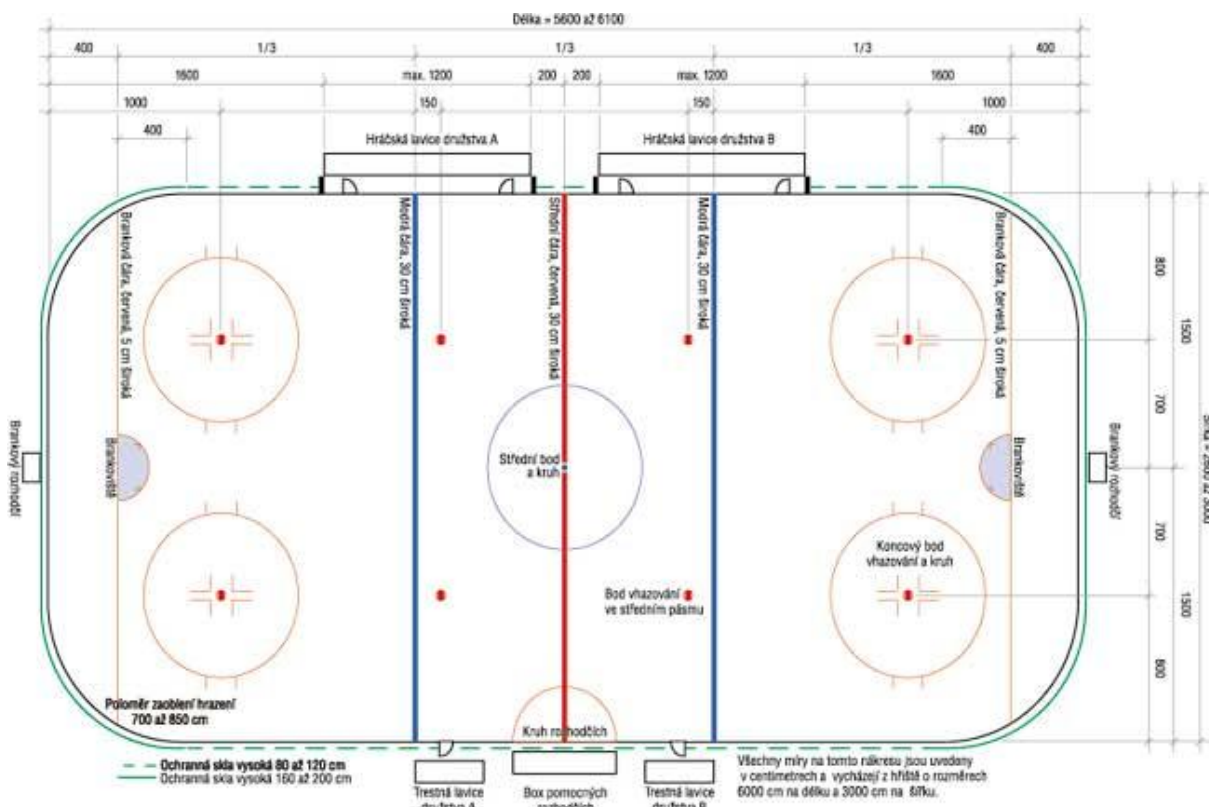
Plné dva roky po skončení války trvalo, než se opět navázaly mezinárodní styky. Následné poválečné úspěchy však měly vliv na rozvoj ledního hokeje a úspěchy našich hokejistů v mezinárodních soutěžích.

První MS a ME se po válce hrálo v roce 1947 a jeho dějištěm byla Praha. Na tomto šampionátu vybojovali naši hokejisté první titul mistrů světa v historii československého ledního hokeje. V tomto období začíná tzv. „studená válka“ mezi českými a tehdejšími sovětskými hokejisty, která trvala bez mála padesát let. Za zmínku dále stojí bronz z olympijských her v Innsbrucku 1964 a stříbro z Grenoble 1968. Dalším velkým úspěchem byl titul mistrů světa a Evropy v roce 1976 z Katovic a druhé místo na zimních olympijských hrách v Innsbrucku 1976. URL₈

Po stříbře ze Sarajeva 1984 nastávají po nějaké době tzv. „zlaté časy“, avšak již jen českého hokeje. Po zlatu z mistrovství světa ve Vídni 1996 přicházejí největší úspěchy českého hokeje v podobě olympijského zlata z Nagana 1998 a následně tituly mistrů světa z Oslo 1999, dále Petrohradu 2000 a Norimberku 2001. Součástí tohoto slavného období je první a druhý juniorský titul mistrů světa z roku 2000 a 2001. Tato slavná epocha je zakončena zlatem z mistrovství světa ve Vídni 2005 a bronzem z olympijských her v Turíně 2006. URL₈

1.2.3 SPORTOVNÍ AREÁL

Utkání ledního hokeje musí být odehráno na ledové bílé ploše, která je obklopena hrazením. Veškeré parametry a rozměry hřiště musí souhlasit s pravidly hokeje.

Obr. č. 2 Hrací plocha s vyznačenými vzdálenostmi URL₂₉

Bezpečnost stadionu

U hokejových stadionů se setkáváme s rizikem úniku čpavku, který slouží k chlazení stadionů. Čpavek slouží na zimních stadionech jako chladič médium. Je to látka, která zprostředkovává přenos tepla tím, že absorbuje teplo při nízké teplotě a nízkém tlaku, a odevzdává teplo při vyšší teplotě a vyšším tlaku. Tento proces je v tomto případě (spojení se zimním stadionem), spojen se změnami stavu této tekutiny.

Čpavek je přírodní látka, která se v ovzduší sama rozloží a i jako jediná látka 100% vyhovuje z hlediska environmentálních požadavků (skleníkový efekt GWP = 0, poměrný potenciál rozpadu ozonu ODP = 0. URL₉

Čpavek je po technické, termodynamické, fyzikální a ekonomické stránce nejvhodnější známé chladivo. Nevýhodou čpavku je jeho toxicita, hořlavost a i výbušnost, přičemž z těchto vlastností je bezpochyby nedůležitější jeho toxicita.

Jako chladicí média pro zimní stadiony jsou nejpoužívanější:

1. technický bezvodý čpavek (cca 98% - 99% všech zimních stadionů). Ten se používá u přímého chlazení, tzn., že se čpavek používá jak v primárním tak i v sekundárním okruhu.
2. Freony ze skupiny HCF, což jsou halogenové uhlovodíky (bezchlorové), které obsahují pouze vodík, fluor a uhlík (cca 1% - 2% zbylých zimních stadionů). U tohoto případu se v primárním okruhu používá čpavek (v malém množství) nebo freon a v sekundárním okruhu teplotněné médium na bázi glykol (voda nebo bezglykolové médium na bázi organických solí). Tento typ chlazení je pro zdraví osob bezpečný a ekologický. URL₁₀

Díky rekonstrukcím s využitím dvouokruhového chlazení nebo jiných moderních technologií docházelo v posledních letech ke snižování množství čpavku nutného ke chlazení. Stále však převládají stadiony využívající starší technologii přímého jedookruhového chlazení.

Únik čpavku

Výhodou čpavku je jeho typický štiplavý zápach, který nás může upozornit na jeho únik. Při úniku čpavku na zimních stadionech by se mělo postupovat následovně:

1. pokusit se co nejdéle zadržet dech,
2. ochránit si dýchací cesty např. přiložením si na nos a ústa kapesník, ručník, mikinu apod., pokud je možnost, tuto látku navlhčit
3. zachovat klid a opustit budovu podle únikového značení a pokynů pracovníků zařízení nebo záchranářů
4. pomoci osobám se sníženou pohyblivostí
5. v případě potřeby poskytnout první pomoc
 - a) vyvést postiženého z místa zasažení a zajistit přívod čerstvého vzduchu
 - b) zasažené místo důkladně omývat vodou a neutralizovat uhličitánem sodným, v případě zasažení očí vymýt proudem vlažné vody, odstranit potřísněný oděv
 - c) postiženého udržovat v klidu a teple
 - d) předat postiženého k lékařskému ošetření
6. volat tísňovou linku 150 nebo 112. URL₁₁

Zabezpečení čpavku

Množství čpavku používaného k chlazení stadionů je obvykle nižší, než limity uvedené v zákoně o prevenci závažných havárií způsobených nebezpečnými chemickými látkami (zákon č. 59/2006 Sb.), a stadiony proto nepodléhají bezpečnostním procedurám stanoveným tímto zákonem. Zároveň se však jedná o místa, kde se v určitou chvíli může nacházet velké množství lidí a v případě havárie a úniku čpavku tak může dojít k ohrožení zdraví mnoha osob. Z tohoto důvodu dochází alespoň k bezpečnostním kontrolám zařízení. Z těchto kontrol byly zjištěné nedostatky hlavně z oblasti bezpečnosti práce. Týká se to hlavně neprovádění kontrol zařízení pro rozvod plynů, nevidování kontrol funkčnosti pojišťovacích ventilů a tlakoměrů, nestanovení pracovních postupů pro činnosti obsluhy, nestanovení zodpovědných zaměstnanců za provoz tlakových nádob apod. V mnoha případech nebyly doloženy zkoušky těsnosti nádrží, které jsou určeny pro skladování nebezpečných látek. Přestože signalizace úniku čpavku byla ve většině zařízení na dobré úrovni, nebyly dostatečně zajišťovány kontroly snímačů tohoto systému. Kontroly také odhalily, že prostory stadionů nejsou označovány bezpečnostními značkami pro únik a evakuaci osob a chybí i písemná dokumentace pro prostředí s nebezpečím výbuchu. URL₁₂

Úkoly a postup hasičské záchranné služby při úniku čpavku

Ministerstvo vnitra vydalo dne 28. prosince 2005 Bojový řád jednotek požární ochrany, kde jsou uvedeny taktické postupy zásahu při různém druhu nebezpečí. Je zde uveden také postup zásahu při úniku čpavku (amoniaku).

1. Vyznačení předběžné hranice nebezpečné zóny.

Vyznačení je ve vzdálenosti 15 metrů. Ohraničení nebezpečné zóny se upřesní pomocí měření úrovně koncentrace cca 50 ppm (koncentrace amoniaku). Zasahující jednotky používají, při činnostech v nebezpečné zóně, protichemické ochranné prostředky v závislosti na naměřené koncentraci, viz. tabulka.

Koncentrace amoniaku (ppm)	Doporučené ochranné prostředky
50 – 500	dýchací přístroj a zásahový oděv
500 - 5000	dýchací přístroj a nepřetlakový protichemický oděv
nad 5000	dýchací přístroj a přetlakový protichemický oděv

Tabulka č. 1 Použití ochranných pomůcek URL₁₃

Pozn.: Stupeň ochrany se doporučuje upravit i na základě vnímání koncentrace (pálení očí, pokožky). URL₁₃

2. Záchrana a evakuace osob z nebezpečné zóny.

Záchrana a evakuace se týká osob vyskytujících se v prostoru, který je přímo zasažen, nebo v prostoru, kde se předpokládá šíření amoniaku. Zvolí se evakuační cesty, které musí vést mimo nebezpečnou zónu a navazovaly na dostatečně velký rozptylový prostor pro evakuované osoby.

3. Informování obyvatelstva.

Hasičský sbor spolupracuje s obcemi při informování obyvatelstva v místě předpokládaného šíření amoniaku. Je více možností jak informovat a varovat obyvatelstvo. Doporučováno je sdělit informaci: „ Došlo k úniku nebezpečné látky, nevycházejte na volné prostranství. Uzavřete okna a dveře, přesuňte se do horních podlaží budovy. Ústa a nos si chraňte namočeným kapesníkem“, dále je možno využít sirény i vozidla s rozhlasovým zařízením.

4. Zabránění dalšímu úniku a rozšiřování plynné nebo kapalně fáze.

K zabránění dalšího úniku je zapotřebí utěsnění kanálových vpustí a vstupů do nízko položených prostor, dle možností odvětrání zasažených prostor, sledování pohybu uniklé plynné nebo kapalně fáze a monitorování okolních prostor.

5. Získávání a upřesňování informací

Informace lze získat z příslušné dokumentace, jako jsou např. přepravní listy nebo havarijní plány, či je také možno využít znalost odborníků. URL₁₃

1.2.4 POŘADATELSKÉ POVINNOSTI

Při pořádání hokejových utkání musí být vždy zajištěna pořadatelská služba tak, aby byla schopna zajistit veškeré povinnosti a zabezpečit průběh hokejového utkání.

Pořadatelský klub

Pořádajícím klubem je klub, jehož družstvo je v rozlosování u konkrétního utkání uvedeno na prvním místě. Pokud se jedná o krátkodobou soutěž, je tento klub uveden v propozicích. Povinností pořádajícího klubu je zajištění pořadatelské služby v takovém rozsahu, aby odpovídala úrovni soutěže, počtu diváků a úkolům pořadatelské služby. Pořádající klub je zodpovědný za zajištění a přípravu utkání, regulérní průběh utkání a za bezpečnost všech účastníků.

Pořádající klub má tyto povinnosti k zajištění předešlých úkolů:

1. řádně označit a vybavit hřiště, na kterém se pořádá utkání, tak aby vyhovovalo pravidlům ledního hokeje,
2. vyhlásit termín utkání v rozpisu soutěží a výsledek utkání hlásit způsobem stanoveným v rozpisu soutěže,
3. zajistit družstvům a rozhodčím odpovídající podmínky, jako jsou vybavené, vytápěné a uzamykatelné šatny, sociální zařízení a sprchy, v přestávkách a po utkání zajistit nealkoholické nápoje,
4. k dispozici musí být dostatečné vybavení k utkání, jako jsou puky, stopky, zápis o utkání apod.,
5. zajistit podmínky pro činnost zástupců řídicího orgánu soutěže a jeho komisí, zejména pro delegáta utkání a pracovníky pověřené dopingovou kontrolou,
6. zajistit zdravotní službu s potřebným vybavením pro první pomoc a telefon, kterým je kdykoliv možno přivolat rychlo lékařskou pomoc,
7. vhodnou formou informovat veřejnost o konání utkání, zajistit aby diváci byli informováni o družstvech, případně klubech, soutěži apod.,
8. zajistit podmínky pro práci sdělovacích prostředků. URL₁₄

Pořádající klub určí hlavního pořadatele a zástupce hlavního pořadatele. Ti jsou po dobu utkání k dispozici jak rozhodčím tak zástupcům družstev, a na jejich požádání jsou oprávněni učinit opatření k zajištění pořádku a bezpečnosti účastníků utkání. Povinností hlavního pořadatele je být viditelně označen nápisem HLAVNÍ POŘADATEL, a ohlásit se před utkáním rozhodčím, přičemž je seznámí se stavem zajištění utkání a oznámí jim své stanoviště během utkání. Hlavní pořadatel je vždy napsán v zápise o utkání, kde je uvedeno jeho jméno, příjmení, adresa a jeho podpis.

Pořadatelská služba

Hlavní pořadatel a jeho zástupce řídí činnost pořadatelské služby a jsou zodpovědní za její výkon. Pořadatelská služba, stejně jako hlavní pořadatel, musí být označena odpovídajícím způsobem (páskou, vestou, jednotným oblečením apod.).

Povinností pořadatelské služby je:

1. zajištění pořádku na stadionu a bezpečnosti účastníků,
2. spolupráce a plnění příkazů zástupců policie, zástupce řídicího orgánu a rozhodčích,
3. zajištění, aby nikdo kromě hráčů, rozhodčích, lékařů, zdravotníků a technického personálu, nevstupoval na hrací plochu jak v průběhu utkání tak bezprostředně po něm,

4. zajištění, aby nikdo kromě členů družstev nevstupoval na hráčské lavice a do šaten hráčů před utkáním, v jeho průběhu, o přestávkách i po utkání,
5. zajištění stále služby u šatny rozhodčích, která dohlíží na to, aby nikdo kromě rozhodčích, zapisovatele, delegovaného zástupce řídicího orgánu, a osob, kterým to rozhodčí výslovně dovolí, nevstupoval do šatny rozhodčích před utkáním, v průběhu utkání, o přestávkách a i po skončení utkání. Vedoucí družstev mají vstup do šaten povolen vstup pouze před a po utkání.
6. zajistit podmínky pro činnost pomocných rozhodčích,
7. vpustit na stadion jen takový počet osob, který nepřesahuje kapacitu stadionu
8. nepustit na stadion osoby v podnapilém stavu, osoby s nebezpečnými předměty a osoby, které svým chováním narušují bezpečnost ostatních účastníků utkání, popřípadě zajistit, aby tyto osoby byly zjištěny a vyvedeny ze stadionu
9. v případě výtržností, zajistit aktéry události, zjistit jejich jména a ohlásit je rozhodčím, policii, případně přivolat policii
10. zajistit zdravotnické zařízení, které má odpovídající vybavení a prostory k ošetření a první pomoci
11. zajistit přivolání rychlé lékařské pomoci v případě, kdy ošetření zdravotníky na stadionu není dostačující
12. zajistit, aby nebyly odcizeny osobní a cenné věci včetně dopravních prostředků nebo určit místo, na které jsou, při výzvě hlavního pořadatele, družstva, členové družstev, rozhodčí a zástupce řídicího orgánu soutěže povinni odložit nebo odstavit své věci
13. pro členy družstev, pro rozhodčí a zástupce řídicího orgánu soutěže, musí zajistit bezpečný odchod a odjezd v areálu stadionu i v jeho okolí. URL₁₄

1.3 DIVÁCKÉ NÁSILÍ

Sportovní utkání v ideálním případě poskytují pro diváka či fanouška kulturní zážitek, čas relaxace, či odměnu za těžkým pracovním týdnem. Ne vždy můžeme spojovat sportovní akci jako příjemný zážitek, zvláště, když se spíše než o sportovní akci, jedná o hromadné střetnutí osob s pořadatelem nebo dokonce s policií.

Jak bude zmíněno dále, divácké násilí je se sportem spjato relativně krátkou dobu, za počátky tohoto společenského fenoménu, který znamená významnou a znepokojující formu narušování veřejného pořádku, se obecně považují 70. léta minulého století. Hlavním

projevem diváckého násilí je násilné či jinak nebezpečné chování diváků v souvislosti se sportovním utkáním. URL₇

I když se v médiích často setkáváme s pojmem divácké násilí, jeho obecné vymezení pojmu není u nás přesně formulováno. Nejčastěji je chápáno jako násilné či jinak nebezpečné chování diváků uskutečněné přímo na stadionu, ale i v jeho okolí, případně při dopravě a přesunu fanoušků. Důležitá je zde spojitost a provázanost se sportovním utkáním. Základním znakem, vymezujícím projevy diváckého násilí je chování víceméně ohraničené skupiny osob, jejíž hlavní sjednocující prvek tvoří příslušnost k určitému klubu nebo národnímu týmu. Pod pojem divácké násilí dále spadají formy rizikového chování, jako jsou rasistické urážky, používání extremistické symboliky nebo chování, které ohrožuje bezpečnost diváků, hráčů a rozhodčích. URL₁₅

Hlavním polem působnosti pro páchaní diváckého násilí se staly fotbalové a hokejové stadiony. V České republice se případy diváckého násilí vyskytují nejvíce v souvislosti s konáním fotbalových utkání u radikálních příznivců fotbalových klubů, tzv. Hooligans (chuligán). URL₇

Samotné slovo huligán vzniklo v 19. století v Londýně zřejmě podle nepřizpůsobivé irské imigrantské rodiny jménem Hooligan, která proslula svým terorem v Londýně. Pojem huligánství se vžil jako znak výtržnického nebo kriminálního chování. URL₁₆

1.3.1 HISTORIE DIVÁCKÉHO NÁSILÍ

Divácké násilí je spjato se sportem relativně krátkou dobu. Počátky diváckého násilí bychom hledali ve Velké Británii na konci 60. let minulého století, kdy vznikaly první vyhrčenější konflikty mezi policií a agresivními fanoušky. Z Velké Británie se přibližně o deset let později rozšířilo do dalších západoevropských zemí, později i do východní Evropy. Z konce 60. let pochází i hlavní výzkumná a teoretická východiska z řad fotbalového huligánství, a to díky předním sociologům, psychologům i antropologům, mezi něž patří Ian Taylor, John Clark, Stuart Hall, Peter Marshem. Centrem výzkumu se stalo především Sir Norman Chester Centre for Football Research při katedře sociologie na University of Leicester. Postupně se zkoumání huligánství rozšířilo i do dalších zemí Evropy včetně České republiky kde byl jeho průkopníkem především pan Slepíčka. (Mareš, 2004)

Vrcholem diváckého násilí jsou považována 80. léta 20. století, kdy se do popředí dostaly vyhrocené skupiny hooligans (chuligáni). Jejich kořeny jsou, kde jinde, než ve Velké Británii, avšak netrvalo dlouho a s pádem „železné opony“ se hooligans otevřely nová dvířka, kde mohli zapustit kořeny a tak se také stalo.

V Československu na sebe hooligans výrazněji upozornili, když v roce 1985, cestou rychlíkem do Banské Bystrice, zdemolovali fanoušci pražské Sparty vlak a způsobili škodu přes půl milionu korun. Viníci byli potrestáni a bezpečnostní složky se začaly novým fenoménem zabývat intenzivněji. URL₁₆

Během 90. let se musela prakticky celá Evropa potýkat s rostoucím počtem diváckého násilí a agrese, s případy pouličních bitek a veřejného ohrožení (Mareš, 2004).

Po listopadové revoluci v roce 1989 se situace s násilím na stadionech i mimo nich stupňovala. Na stadionech se začalo objevovat množství mladých příznivců, často i příslušníků nebo sympatizantů hnutí skinheads. Zvýšila se organizovanost v kotlích i frekvence návštěv zápasu „svého“ týmu na cizích hřištích. V druhé polovině devadesátých let postupně vznikaly při několika klubech chuligánské gangy, které měly své jména a členy, a které se pravidelně zúčastňovaly a zúčastňují fotbalových zápasů i bitek. Kluby, kolem kterých se hlavně sdružují fotbaloví chuligáni, jsou Sparta Praha, Slavia Praha, 1. FC Brno a „jedničkou“ v pomyslném žebříčku je dlouhodobě považován Baník Ostrava. Není pochyb o tom, že čeští chuligáni našli svoje vzory v Anglii sedmdesátých a osmdesátých let.

V roce 1994 byl v souvislosti s fotbalem zabit první člověk, když po zápasu Benešov vs. Brno, byl brněnskými „fanoušky“ vyhozen z vlaku Š. Kúdela. URL₁₆

I když většina států aktivně proti chuligánství bojovala a bojuje, úspěch se dodnes zcela nedostavil. V lepších případech, mezi které již můžeme přidat i Vekou Británii, byl nastolen velice přísný režim s mnoha restrikcemi a velice tvrdými sankcemi za jakékoli porušení, což mělo za následek prudký pokles násilí a prakticky, až na ojedinělé výjimky, vymýcení tohoto fenoménu'. (Smolík, 2008)

Divácké násilí je v současné době na půdě České republiky znepokojujícím tématem hlavně pro velkou skupinu slušných sportovních fanoušků, kteří se díky řádění jednotlivých

chuligánských skupin nemohou, nebo přesněji řečeno nechtějí, díky oprávněnému strachu o své zdraví nebo život, účastnit pohledu na neustálé vandalství a fyzické napadání těchto „fanoušků“. Toto násilí není černou mûrou nejen slušných sportovních fanoušků, ale hlavně předních představitelů našeho státu a posléze všech zainteresovaných bezpečnostních složek, které za veřejný pořádek nesou v českém státě odpovědnost. Snaží se o vypracování postupů a taktiky orientované proti páchání diváckého násilí. Je jen otázkou názoru náš všech, zda se aplikací těchto metod dosahuje předem určeného účelu spočívajícího hlavně v nastolení veřejného pořádku jak na stadionech, tak mimo ně, ale hlavně vrácení slušného sportovního fanouška zpět do ochozů stadionů.

Bezpečnostní opatření jsou už sice v České republice na vysoké úrovni, přesto jednou za čas k výtržnostem na stadionech dojde. Je však, na rozdíl od jiných evropských zemí, relativně pod kontrolou bezpečnostních složek našeho státu.

Tak jako jinde v Evropě, tak i u nás se dá říci, že skupiny Hooligans nebo Skinheads představují pro českou fotbalovou scénu ty nejvážnější představitele páchající divácké násilí. Avšak minimum střetů se odehrává mezi chuligány jednotlivých klubů, kteří jsou od sebe dostatečně vzdáleni. Velmi často dochází spíše k boji chuligánů s policií nebo pořadatelskou službou.

V řadě případů vládne přesvědčení, že většina fanoušků jsou hooligans, a všichni ti, co dojíždí za zápasy po celé republice, jsou problematictí. Opak je pravdou, což osvětlí následné rozdělení fanoušků do několika skupin:

1. Divák

Pasivní pozorovatel, který jde na utkání s cílem mít pouze velký sportovní zážitek. Není nijak spjat s klubem, ani jím není nijak ovlivňován. Nefandí určitému klubu, nenosí žádné symboly klubů a hlavně není zaujatý, čímž se u něj zvyšuje objektivnost hodnocení utkání. Víc než výhra ho zajímá kvalita utkání.

2. Fanoušek

Fanoušek, který je spjat s konkrétním klubem, nejčastěji tím, který je lokalizován poblíž bydliště, ve stejném městě apod., na domácí utkání chodí pravidelně, na výjezdové zápasy převážně nikoliv. Od fotbalového diváka se odlišuje již neobjektivním pohledem na zápas,

při utkání vkládá do svých projevů své emoce, které vycházejí z dané situace. Nosí klubové znaky, jakými jsou dresy, trička, šaly apod.

3. „Ultras“

Ultras je velice často zaměňován s hooligans nebo rowdies. Jedná se o poměrně novou skupinu fanoušků, která sama sebe považuje za „tvrdé fanouškovské jádro“, které vždy stojí za svým klubem. Velice častá je nikoliv hromadnost, ale segregace do menších skupinek, které jsou převážně o 10-30 členech a většinou nosí speciální označení, např.: Apple Commando, Union Cheb,... tuto diverzitu dokládají svými vlastními vlajkami. Dohromady tedy tyto skupinky Ultras tvoří většinu těch, kteří za svým týmem neváhají urazit cestu přes celou republiku, nebo i přes celou Evropu.

Rozdíl oproti hooligans a rowdies je zásadní, ultras se zásadně vyhýbají fyzickému násilí, na stadionu jsou pro podporu svého týmu a tím jejich snaha končí.

4. Hooligans, rowdies

Tito „fanoušci“ se sdružují ve skupinách, o kterých si myslí, že jim dávají pocit anonymity. Na stadiony i do jejich okolí nejdou primárně fandit, ale chtějí vyvolávat konflikty či přímo rvačky. Jejich životní krédo by se dalo lehce definovat podle toho, jak se chovají: najít vhodný objekt, vyvolat konflikt, fyzicky se uspokojit. Toto je v drtivé většině případů jediný zájem těchto skupin, které, jak se ukázalo z výročních zpráv ministerstva vnitra ohledně diváckého násilí, tvoří přibližně 5-10 % těch, kteří svůj tým doprovází na venkovní zápasy (v domácích zápasech je to 5 % domácího „kotle“ o počtu 1000-1500 lidí). Mají vlastní názvy, oblečení a jsou organizovaní (Mareš, 2004)

Projevy agrese a výtržnictví

Projevy a způsoby chuligánského jednání se dají shrnout do několika bodů:

1. vniknutí na hrací plochu,
2. házení předmětů na hrací plochu (dýmovnice, mince),
3. házení předmětů na aktéry utkání (hráče, rozhodčí, trenéry),
4. výtržnosti (provokace a střety s policií a pořadatelskou službou),
5. vandalismus (vytrhávání sedaček, zapalování a poškozování zařízení stadionů),

6. konflikty s užitím verbálního a brachiálního násilí (vůči chuligánům, fanouškům, divákům soupeře, hráčům vlastním nebo soupeře, rozhodčím, pořadatelům, managementu, policii, představitelům klubů),
7. rasistický projev fotbalových chuligánů (hlásání rasistických názorů na hráče odlišné pleti),
8. rasistické nadávky a znevažující projevy (bučení, pískání, vydávání nesrozumitelných skřeků hlavně při dotyku takového hráče s míčem),
9. užívání rasistických hesel, chorálů a symbolů (buď verbálně, nebo písemným projevem na transparentech). (Mareš, 2004)

CÍLE, ÚKOLY A METODIKA PRÁCE

Cílem této práce je popis bezpečnostních opatření pořadatelů na sportovních akcích.

Úkolem práce je vyhledání a studium dostupných a odborných pramenů, rešerše získaných pramenů, sepsání teoretických východisek a popis bezpečnostních opatření.

Diplomová práce teoretického stylu je zaměřena na vyhledávání dostupných studijních pramenů a jejich rešerši, jejich porovnání a sepsání souhrnu bezpečnostních opatření pořadatelů.

2. BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ

Fotbal a hokej jsou jedním z nejpoblárnějších a nejnavštěvovanějších sportů u nás a možná právě proto s sebou přináší nejen radost ze hry a spokojenost diváků, nýbrž i projevy diváckého násilí, výtržností a jiných excesů, a to v daleko větší míře než u ostatních sportů. Díky tomu vznikají různá opatření fotbalových a hokejových svazů, ministerstev a Policie ČR, kteří spolu ohledně této problematiky spolupracují.

Zcela zajisté je prvotním zájmem ČMFS (FAČR), aby nedocházelo k žádným protiprávním jednáním. Z tohoto důvodu byl na základě několikaletého úsilí vytvořen dokument, označený „Dohoda mezi Českomoravským fotbalovým svazem a Policií ČR“ ze dne 16. února 2009. URL₄

Tento dokument vymezuje zásady a formy spolupráce mezi Policií ČR a ČMFS (FAČR), v návaznosti na rezoluce Evropské rady č. 2002/C-22/01, ve znění novely Evropské rady č. 2006/C-322/01. Předmětem dohody byla stanovena spolupráce mezi policií a svazem, stanovení stavebně technického vybavení stadionů, zajištění bezpečnostních standardů a v neposlední řadě spolupráce pořadatelských služeb, klubů a policie. Co se týče spolupráce mezi Policií ČR a pořadatelské služby, tak oba tyto subjekty vzájemně spolupracují pro plnění svých úkolů a poskytují si v rámci svých oprávnění a povinností nezbytnou pomoc, což je zdůrazněno začleněním pracovníka pořadatelské služby do štábu velitele opatření. URL₄

Při spuštění opatření proti páchání diváckého násilí, se přišlo na to, že v zákoně jsou jakési nejasnosti, které se musí vyřešit. Jednalo se zejména o nedůslednost pořadatelů při projevech diváckého násilí, kdy bylo poukazováno na vysoký věkový průměr pořadatelské služby, z čehož plyne nedostatek fyzických dispozic jedinců pořadatelské služby pro odvrácení páchání diváckého násilí. Z dalších informací bylo zřejmé, že docházelo zcela prokazatelně k chybám, kdy nebyla ze strany vlastníka sportovního zařízení přijata veškerá opatření k tomu, aby se předešlo a zabránilo protiprávnímu jednání ze strany fanoušků. Jako zásadní pochybení se ukázaly zejména překročení počtu vpuštěných osob do sektoru, nedostatečné zajištění branky oddělující sektor hostů od hřiště, přítomnost zjevně opilých osob v sektoru, vpuštění osob bez platné vstupenky, nedostatečný počet členů pořadatelské služby. Proto poslanceká sněmovna předložila pozměňovací zákon 183/2010 Sb., který zpřesnil některé

termíny, které v původním znění zákona vyvolávaly určité dílčí problémy a nebyly úplně jasné. URL₇

Základní právní normou, která se postavením sportu ve společnosti a činností subjektů při podpoře sportu zabývá, je zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu. Proto je právě tato norma jedním z hlavních nosičů mechanismů, které mají za cíl zlepšit spolupráci všech subjektů v boji s problematikou diváckého násilí. Již výše zmíněná novelizace, která proběhla v průběhu první poloviny roku 2010, stanovuje odpovědné osoby, kterými jsou vlastník sportovního zařízení nebo provozovatel, tedy osoba oprávněná vlastníkem využít sportovní zařízení k uspořádání sportovního podniku. Z hlediska rozložení odpovědnosti zákon nově stanovuje, že pokud vlastník převede své povinnosti spojené s uspořádáním sportovního podniku na provozovatele, tyto povinnosti se dále vlastníka netýkají. URL₁₇

Zákon obecně formuluje povinnosti při pořádání sportovních podniků a stanovuje sankce za jejich nedodržení. Základní povinností vlastníka nebo provozovatele je přijmout potřebná opatření k zajištění pořádku v průběhu sportovního podniku a vydat a zveřejnit návštěvní řád, ve kterém stanoví pravidla pro vstup návštěvníků do sportovního zařízení a pravidla chování návštěvníků a osob bezprostředně vykonávajících pořadatelskou službu ve sportovním zařízení.

Další povinností, pokud je bezpečnost osob nebo majetku ve sportovním zařízení ohrožena a přes veškerá opatření nedojde k obnovení pokojného stavu, je dát podnět k přerušení nebo ukončení probíhajícího sportovního podniku a bez zbytečného odkladu požádat o spolupráci Policii České republiky.

Tento zákon obsahuje samozřejmě i sankce. Zde jsou nejen přesně vymezeny výše pokut za porušení jednotlivých ustanovení, ale jsou zde i dva specifické způsoby postihu. Jedním z postihů je pravomoc Ministerstva vnitra, kdy může rozhodnout o neúčasti návštěvníků na konkrétním sportovním podniku, až po dobu jednoho roku. Druhým postihem je zpravomocněna Policie ČR. Ta je oprávněna vyžadovat úhrady nákladů vynaložených na obnovu veřejného pořádku, pokud bylo prokázáno, že vlastník nebo provozovatel neučinil vše potřebné k eliminaci protiprávního stavu.

Dalšími provedenými opatřeními v rámci fotbalových zápasů může být zejména dodržování pravidel daných zákonem a interních norem ČMFS, uzavření písemného místního ujednání, dostatečný počet členů pořadatelské služby apod. Proto je spolupráce vlastníka nebo provozovatele s Policií ČR a vzájemná výměna informací důležitou součástí přípravy bezpečnostního opatření. Samozřejmě se přijatá opatření vždy posuzují podle předpokládané míry ohrožení bezpečnosti osob a majetku při konkrétním sportovním podniku. Logicky nebudou stejná opatření při pořádání veřejně prospěšného sportovního podniku (např. za charitativním účelem) a při pořádání zápasů I. fotbalové ligy. Z toho vyplývá, že míra přijatých opatření by měla být přiměřená konkrétně hrozícím rizikům. Na vyhodnocení rizikovitosti a určení nutných opatření se spolupodílí Policie ČR a subjekty zainteresované na pořádání konkrétního sportovního podniku (fotbalový klub, hokejový klub, provozovatel, vlastník, obec... URL₇

Pro všechny pořadatele fotbalových utkání připravilo ministerstvo vnitra České republiky manuál pro fotbalové kluby – Bezpečí na sportovních utkáních. V tomto manuálu se velmi srozumitelným způsobem radí pořadatelům, jak se mají chovat, aby efektivně a účinně předcházeli páchaní diváckého násilí na fotbalových stadionech. Manuál je doprovázen zábavnou ilustrací, která nenásilně upozorňuje na možná nebezpečí.

Obrázek č.3 Bezpečí na sportovních utkáních URL₃₀

Stávající právní úprava vybavuje člena pořadatelské služby, vzhledem k povaze sportovního podniku, dostatečnými pravomocemi k udržení pořádku a bezpečnosti na stadionu. Musíme však pominout nejagresivnější případy organizovaného a plánovaného diváckého násilí. Jeho monitorování a potírání zůstává i nadále jedním z úkolů Policie České republiky.

2.1 BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ POŘADATELŮ

Fotbal a hokej jsou nejnavštěvovanějšími sporty u nás a proto se není čemu divit, že se zde pořadatelé potýkají nejčastěji s problémy diváckého násilí a s ním spojeného nebezpečí. Tyto dva sporty v ČR podléhají nejprísrnějším bezpečnostním opatřením, co se týče vstupních kontrol, pořadatelské služby atd.

Zlomovým rokem pro pořadatele se stal rok 2009, kdy se změnila odpovědnost pořadatelů a účast Policie ČR na sportovních akcích. V České republice přišel 1. 1. 2009 v platnost nový Zákon o Policii České republiky a s ním některé změny zákona, v tomto případě se jedná o změnu zákona o podpoře sportu. V zákoně o podpoře sportu jsou stanoveny povinnosti provozovatele sportovního zařízení. Jsou zde stanovena přesná pravidla a odpovědnost, kterou má v oblasti bezpečnosti při sportovních utkání policie a pořadatel.

Nejdůležitější změnou je, že policie přestala zastupovat práci pořadatelské služby při fotbalových a hokejových utkáních. Zajištění bezpečnosti přímo na stadionu, je plně v kompetenci pořadatelské služby. Až pokud dojde k závažnému porušení návštěvního řádu stadionu a bezpečnost osob nebo majetku je ohrožena a přes veškerá opatření, učiněná hlavním pořadatelem zápasu nedojde k obnovení pokojného stavu, má vlastník sportovního zařízení povinnost dát podnět hlavnímu rozhodčímu k přerušení zápasu a hlavní pořadatel požádá velitele policejního opatření o zákrok policie na stadionu. To jsou například takové situace, kdy dochází k používání zábavní pyrotechniky a dýmovic, ke vyhazování předmětů na hrací plochu, k neoprávněnému vstupu osoby na hrací plochu nebo k vzájemnému napadání osob.

2.1.1 OBECNÉ PRAVIDLO

Přistihne-li pořadatel návštěvníka při trestném činu nebo bezprostředně poté, může se pořadatel spoléhat na takové obecné pravidlo, kdy má oprávnění omezit osobní svobodu

takového návštěvníka, zamezit jeho útěku nebo zajistit důkazy (§ 76 odst. 2 tr. Zákona). Takovou osobu je nutné buď neprodleně předat policejnímu orgánu, nebo mu alespoň zajištění této osoby neprodleně oznámit. Pro potřeby zákroků pořadatelské služby je využití tohoto obecného oprávnění velmi výhodné, neboť na rozdíl od běžného občana, který se tváří v tvář agresivnímu chování, na které není připraven, nedokáže rychle zorientovat a zpravidla takové oprávnění nevyužije, je správně sestavená pořadatelská služba natolik fyzicky i technicky disponovaná a poučená, aby takové oprávnění plně využila ve prospěch plnění svěřených úkolů. Pokud tedy pořadatelská služba přistihne problémové diváky při činnosti, která splňuje znaky trestného činu, je oprávněna omezit takové osoby na svobodě a předat je Policii ČR, aniž by se musela obávat toho, že překračuje pravomoci běžného pořadatele.

K určení hranice mezi přestupkem a trestným činem lze u jednotlivých typů trestných činů využít následující vodítka:

1. pokud se jedná o majetkové trestné činy lze se řídit škodou v orientační hranici 5000 Kč,
2. pokud se jedná o násilné trestné činy zde je hranice zranění způsobující 7denní pracovní neschopnost. URL₃

Vždy je třeba rozhodující subjektivní posouzení zasahujícího pořadatele. Pokud se pořadatel na základě vyhodnocení situace důvodně domnívá, že může jít o jednání, které splňuje znaky trestného činu je oprávněn využít výše uvedené obecné pravidlo, kdy má právo omezit osobní svobodu návštěvníka dopouštějícího se trestního činu.

2.1.2 NÁVŠTĚVNÍ ŘÁD

Důležitým prostředkem pro zachování bezpečnosti uvnitř sportovního zařízení je možnost pořadatele podmínit vstup do zařízení splněním požadavků v návštěvním řádu.

Návštěvní řád je směrnice, která je vyhlášena majitelem sportovního klubu a která určuje základní závazná pravidla chování všech návštěvníků sportovního zařízení a důsledků při jejich nedodržení.

Každý vlastník sportovního zařízení má povinnost vydat a zveřejnit návštěvní řád, ve kterém jsou stanoveny pravidla pro vstup návštěvníků do sportovního zařízení. Dále jsou zde zveřejněny pravidla chování návštěvníků a osob vykonávajících pořadatelskou službu.

Účelem návštěvního řádu je zejména zajištění ochrany bezpečnosti zdraví a majetku na stadionu a rovněž zabezpečení pokud možno ideálních podmínek průběhu všech akcí, které se budou na stadionu uskutečňovat.

Cílem návštěvního řádu je též zajištění příjemné sportovní a společenské atmosféry na stadionu.

Návštěvní řád je závazný, a proto každý, kdo vstoupí na jakoukoliv akci pořádanou na stadionu, vyjadřuje svůj souhlas s podmínkami a obsahem návštěvního řádu. Samotný obsah návštěvních řádů je pouhou konkretizací postupů a pravomocí pořadatele, vymezením nedovoleného chování a v neposlední řadě i zmocnění pořadatelské a bezpečnostní služby.

Každý rok je ČMFS, Policií a Ministerstvem vnitra aktualizován vzor návštěvního řádu, kterým se řídí fotbalové kluby při sestavování vlastního návštěvního řádu. Tento vzor návštěvního řádu přesně specifikuje druhy nevhodného chování, jako je např. házení předmětů na hrací plochu, ohrožování ostatních diváků, násilné projevy, napadání, vstup na hrací plochu apod., nebo předměty, které jsou zakázány pronést na stadion.

Nejen pro fotbal, ale také pro jiné sportovní kluby byl vydán vzor obecného návštěvního řádu. Tento vzor návštěvního řádu připravil, na rozdíl od fotbalu, Odbor legislativně-právní a personální. Tento vzor by měl sloužit tělovýchovným jednotám a sportovním klubům.

Podle vzoru sportovních řádů lze návštěvní řád rozdělit na několik částí.

1. První částí jsou základní ustanovení. Ty obsahují název sportovního klubu, sídlo sportovního klubu, název sportovního zařízení apod. V základních ustanoveních je uvedeno, co návštěvní řád určuje a co je jeho účelem a v neposlední řadě jaké jsou podmínky pro vstup na stadion a pravidla chování návštěvníka stadionu.
2. Vstup a pobyt v zařízení je druhou částí. Zde jsou uvedeny podmínky pro vstup na stadion, který je podmíněn řádně zakoupenou vstupenkou a předložením této vstupenky, popř. průkazu, který opravňuje ke vstupu a pobytu v zařízení. Také je zde zmíněna pravomoc pořadatelské služby, bezpečnostní služby, jakož i příslušníků Policie ČR, která může kdykoliv požádat návštěvníka o prokázání se platnou vstupenkou popř. obdobným dokladem, přičemž neprokáže-li návštěvník oprávnění k pobytu je povinen bezodkladně opustit prostory, v opačném případě bere na vědomí, že bude z prostor zařízení vyveden.

V druhé části je uvedeno, kdy je odepřen vstup na stadion bez náhrady vstupného. Vstup na stadion je odepřen osobě, jejíž chování je v rozporu s právními předpisy, s návštěvním řádem a dalšími vnitřními předpisy.

3. Povinnosti návštěvníků zařízení. V této třetí části je uvedeno, jak by se měl návštěvník zařízení chovat, a že je povinen dodržovat nařízení a pokyny pořadatelské či bezpečnostní služby, příslušníků policie, hasičů atd.
4. Zákazy. Určují chování diváka, které je v prostorách zařízení zakázáno jako je např. vnášet zbraně jakéhokoli druhu, vnášet a konzumovat alkohol, drogy či jiné toxické látky, házet předměty na hrací plochu či do prostor pro návštěvníky, ničit zařízení a jeho vybavení apod.
5. V páté části je zmíněna pořadatelská služba a její povinnosti a oprávnění.
6. Odpovědnost za škody a důsledky porušení návštěvního řádu. Tato část návštěvního řádu určuje odpovědnost vlastníka a návštěvníka sportovního zařízení. Vlastník je odpovědný pouze za škody na zdraví či majetku, které jsou způsobeny úmyslným nebo hrubě nedbalým chováním jeho zaměstnanců či osob v obdobném poměru. Návštěvník je odpovědný za veškeré porušení ustanovení návštěvního řádu.
7. Poslední část je Účinnost. Stanovuje termín, od kterého je návštěvní řád účinný.

Návštěvní řád musí být vždy umístěn na viditelném místě a je také doporučováno uvádět výtah z návštěvního řádu na zadní stranu každé vstupenky. URL¹⁸

2.1.3 VSTUP NA STADION

Každý návštěvník zakoupením návštěvního dokladu, který představuje vstupenka, automaticky souhlasí s podmínkami uvedenými v příslušném návštěvním řádu a následně svým vstupem vyjadřuje svůj souhlas být vázán podmínkami a obsahem tohoto návštěvního řádu.

Návštěva stadionu je zcela logicky založena na úplatném smluvním vztahu diváka a pořadatele a záleží na svobodné vůli obou stran smlouvy, zda budou ochotny do vztahu vstoupit. Proto musí účastník smluvního vztahu – divák – strpět aplikaci různých opatření stanovených pořadatelem, pokud chce službu užívat. Tato opatření samozřejmě nesmí být postavena na diskriminačních základech. Jak je níže uvedeno pořadatelé tedy mají např. možnost diváky, při vstupu na stadion, legitimovat nebo je prohledávat za účelem zjištění, zda se na stadion nesnaží pronést nebezpečný materiál.

Manuál pro fotbalové kluby doporučuje tuto strategii při vstupních kontrolách návštěvníků. Tuto strategii mohou však využít i jiné sportovní kluby.

1. Pořadatel divákům předem oznámí, kdo z nich bude vpuštěn na stadion a komu bude vstup odepřen.
2. Osoby, které mají zákaz vstupu na stadion, a které nemohou prokázat své oprávnění k návštěvě stadionu nelze v žádném případě na stadion vpustit.
3. Divákům, na nichž je jasně patrný vliv alkoholu, nelze povolit vstup na stadion.
4. Vstup na stadion nelze povolit ani divákům, kteří mají předměty, jež by ohrozily bezpečnost a pořádek na stadionu. O zákazu vnášet takové předměty na stadion je z pověření majitele stadionu oprávněna rozhodovat pořadatelská nebo bezpečnostní služba.
5. Vstupní kontroly musí být kvalitní, včetně prohledávání osob a prosazování zákazů vstupu na stadion.
6. Vstupní kontroly musí být plynulé, aby se zabránilo dlouhému čekání ve frontách.
7. U vstupních kontrol je třeba hlídat, aby nedocházelo k přeplnění sektorů stadionu a k promíchání rizikových fanoušků soupeřících týmů v jednom sektoru. URL₄

Zákaz vstupu na stadion

Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce je alternativní trest, který je součástí nového trestního zákoníku účinného od 1. ledna 2010, a který se stal důležitým krokem v boji s diváckým násilím. Podstatou tohoto trestu je zákaz vstupu na již zmíněné akce a to až na dobu deseti let. Po dobu výkonu trestu může být také uložena povinnost dostavovat se v období bezprostředně souvisejícím s konáním zakázané akce na určený útvar.

Ministr vnitra Radek John dodal k tomuto trestu: „Důsledná aplikace tohoto trestu spolu s efektivní kontrolou jeho výkonu je jedním z významných nástrojů boje proti diváckému násilí. Aplikace tohoto trestu má i výrazný preventivní charakter. URL₁₉

Pokud osoba odsouzená zákazem vstupu na sportovní, kulturní či jiné společenské akce, navštíví tyto akce, na které se vztahuje trest zákazu vstupu, případně jiným způsobem maří účel tohoto trestu (nebude-li bez vážných důvodů spolupracovat s probačním úředníkem a dodržovat jeho pokyny), spáchá tím trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí, přičemž hrozí až horní hranice trestní sazby tří let. URL₂₀

2.1.4 KONCEPT PÁNA DOMU

Vstup na stadion je vstupem do neveřejného prostoru, na který se podle základních principů vlastnického práva vztahuje tradiční soukromoprávní koncept „pána domu“, jenž rozhoduje o tom, kdo a za jakých podmínek bude vpuštěn do prostoru, nad kterým vykonává své právo. Právě koncept pána domu umožňuje pořadatelům legitimovat návštěvníka u vstupu a zkontrolovat, zda u sebe nemá nebezpečný materiál. Pořadatel však nemá právo zjišťovat totožnost návštěvníka, který se již nachází v prostorách stadionu. Pokud takovýto návštěvník provádí činnost, která není slučitelná s představami pořadatele o bezpečném průběhu zápasu, pořadatel má právo takového návštěvníka vyvést a požádat policistu o zjištění jeho totožnosti podle § 13 odst. 3 písm. c) zákona o Policii ČR. Musí být ale v návštěvním řádu vymezeno, jaké druhy jednání mají za následek vyvedení ze stadionu.

Díky konceptu pána domu má pořadatel u vstupu možnost legitimovat návštěvníka, či zkontrolovat zda u sebe návštěvník nemá nebezpečný materiál.

2.1.5 ADRESNÝ TICKETING

Během posledních několika let se čím dál častěji využívá systém výdeje vstupenek na sportovní utkání se jmenným označením majitele na vstupence tzv. adresný ticketing.

Adresný ticketing je forma klasické formy vstupenky s tím rozdílem, že u adresného ticketingu dochází k označení majitele vstupenky při jejím výdeji. Při vstupu pak pořadatelská služba tuto označenou vstupenku kontroluje spolu s jiným dokladem totožnosti.

Důvodem pro tyto opatření je preventivní spolupůsobení Policie ČR, Ministerstva vnitra a ČMFS (FAČR), kdy na riziková utkání je předepsána povinnost zavést výdej lístků formou adresného ticketingu. Důvody pro povinnost zavést výdej lístků touto formou při rizikových utkání jsou zřejmé. Hooligans a podobné radikální skupiny, a to nejen u sportu, svou existenci spojují s prvkem anonymity. Každá z těchto osob se snaží svou totožnost skrýt pro nebezpečí případné identifikace jak oblečením, převážně kapucí, šátky, tak i doplňky jako jsou sluneční brýle apod. Při ustanovování a ztotožňování pachatelů trestné činnosti je pak anonymita velkým problémem, kdy důmyslné oblečení znemožní sebelepší technice jasnou identifikaci, obzvláště jedná-li se o davovou situaci, kdy je vše ještě několikanásobně ztíženo.

Adresný ticketing je zbraň proti této tendenci a dává možnost policii ve větší míře využívat informace o tom, komu se vstupenka prodala. Ministerstvo vnitra pracuje na plánu povinného zavedení adresného ticketingu a důsledné monitorování rizikových zápasů kamerovým systémem ještě ve větší míře než doposud, čímž účelně reaguje na aktuální potřeby. URL₂₁

2.1.6 KLUBOVÁ KARTA

V posledních letech se v několika státech Evropy značně rozmohl univerzální nástroj na efektivní kontrolu a prevenci možných násilností, kterým se stala identifikační karta fanouška. Tento průkaz je v zásadě elektromagnetickým identifikátorem, založeným na základních údajích o osobě, jako je jméno, příjmení a další rozhodné informace. Sportovní klub je schopen díky těmto údajům zavést vlastní evidenci fanoušků, čímž vznikne konkrétní seznam osob navštěvujících utkání. Evidence při vstupu na stadion je samozřejmostí, takže samotná přítomnost je zdokumentovaná a v případě potřeby použitelná pro účely policie. Tyto údaje jsou určeny pro interní použití klubu, který tyto karty vydává, a má povinnost postupovat v souladu se zákony na ochranu osobních údajů. URL₂₂

V České republice je zavedení klubových karet téměř novým způsobem prevence, od kterého si kluby slibují větší zainteresovanost fanoušků, lepší informovanost a hlavně větší bezpečí na stadionu. Prvním klubem, který kartu fanouška zavedl, byl v roce 2009 FC Baník Ostrava. Tento zkušební program se nakonec ujal a karta fanouška nadále efektivně funguje nejen v FC Baník Ostrava ale také v jiných fotbalových klubech, které se rozhodly pro jejich využití.

Zavedení klubových karet je obdobná forma prevence jako u předešlého adresného ticketingu. Hlavním účelem této karty by měla být, díky identifikačním údajům, téměř dokonalá kontrola osob při vstupu na stadion. Pořadatelská služba by tak již při vstupu na stadion měla být schopná ověřit identitu fanouška, a pokud by byl tento fanoušek ve výkonu trestu zákazu vstupu na stadion, okamžitě by to pořadatelská služba zjistila a znemožnila mu vstup na stadion. Dalším účelem karty fanouška je zmonitorování problematických fanoušků a to hlavně pro účely policejních složek.

Karta fanouška neslouží pouze pro již zmíněné účely, touto kartou neprofitují pouze fotbalové kluby ale také samotní vlastníci. Těm jsou nabízeny různé výhody, jakou jsou např. slevy na vstupné, možnost rezervace nebo přednostní koupě vstupenky apod.

2.1.7 NUTNÁ OBRANA

Nejdůležitějším institutem v souvislosti s možností pořadatele zakročit proti agresorovi na fotbalovém utkání je nutná obrana (§ 13 trestního zákona, popř. § 2 přestupkového zákona). URL⁷ V podstatě se jedná o právo pořadatele zakročit proti útočnickovi takovým způsobem, který by byl jinak trestným činem či přestupkem, aby zabránil jistému nebezpečí. Důležité je, aby jednání pořadatele bylo přiměřené způsobu útoku, to závisí na subjektivním posouzení zasahujícího pořadatele. Aby pořadatel mohl použít oprávnění nutné obrany, stačí, když se podle vyhodnocení situace důvodně domnívá, že může jít o jednání, které splňuje znaky trestného činu. Vždy ale může dojít k omylu, v takovém případě je právní úprava v rozumné míře tolerantní, protože nepředpokládá, že by pořadatel byl schopen přesné kvalifikace jednání druhého člověka. Pořadatelská služba si rozsah a meze nutné obrany vysvětluje hlavně v rámci výcviku.

2.1.8 ZPRACOVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Hlavně kvůli problémovým fanouškům a zlepšení bezpečnosti na stadionech existují opatření pořadatele, která souvisí se zpracováním osobních údajů. Takováto opatření jsou při vstupech do stadionu, kdy pořadatel vyžaduje legitimaci diváka a údaje zjištěné legitimací systematicky zpracovává, případně má-li na stadionu instalovaný kamerový systém pro potřeby snímání částí, ve kterých se diváci pohybují. Díky těmto opatření vznikají databáze, které slouží např. ke zjištění totožnosti u vstupu. To se může stát velice efektivním nástrojem k identifikaci problémových osob (např. vyhledávání v databázi podle čísla občanského průkazu).

Problematiku zpracování a ochrany osobních údajů v České republice řeší zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. Za zpracování osobních údajů považuje zákon jakoukoliv operaci nebo soustavu operací, která je s údaji prováděna systematicky, zejména se jedná o jejich shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, předávání, šíření, zveřejňování a podobně. K provádění těchto úkonů musí provozovatel (majitel) vyhovět všem požadavkům, které tento zákon na zpracování osobních údajů vznáší.

Při školení pořadatelské služby se vyžaduje, aby byla věnována patřičná pozornost problematice zpracování osobních údajů.

Správce údajů musí zajistit opatření na zabezpečení osobních údajů, která jsou:

1. opatření proti neoprávněnému přístupu k osobním údajům, jejich změně, zničení či ztrátě,
2. opatření proti neoprávněným přenosům,
3. osoby, které osobní údaje zpracovávají, musí zachovávat povinnost mlčenlivosti,
4. musí být vymezen účel a rozsah zpracování osobních údajů, který musí být zachován.

Pokud chce tedy majitel/provozovatel operovat se zjištěnými údaji jako je např. budování interních seznamů nežádoucích diváků, uchovávání jejich podob zaznamenané kamerovým systémem nebo předávat informace jiným klubům, je nutné zejména:

1. stanovit účel zpracování osobních údajů, kterým pravděpodobně bude zajištění bezpečnosti osob a majetku na stadionu (§ 5/1 cit. z.), mezi ostatní povinnosti uložené § 5 citovaného zákona patří například stanovit prostředky a způsob zpracování osobních údajů, zpracovat pouze přesné osobní údaje, shromažďovat osobní údaje odpovídající pouze stanovenému účelu a v rozsahu nezbytném pro naplnění stanového účelu, uchovávat osobní údaje pouze po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování, zpracovávat osobní údaje pouze v souladu s účelem, k němuž byly shromážděny, je vyloučeno shromažďovat údaje pod záminkou jiného účelu nebo jiné činnosti, shromažďovat osobní údaje pouze otevřeně, splnit oznamovací povinnost podle § 16 cit. z. vůči Úřadu pro ochranu osobních údajů;
2. Informovat subjekt údajů, tzn. fyzickou osobu, k níž se osobní údaje vztahují, o tom, v jakém rozsahu a k jakému účelu budou osobní údaje zpracovány (§ 11 cit. z.). URL₇

Osobní údaje můžeme získávat také pomocí kamerových systémů nainstalovaných v prostoru stadionu. Takto získané osobní údaje se mohou zpracovávat bez souhlasu subjektů údajů, ale je důležité, aby platila pravidla, která jsou uvedena v zákoně č. 101/200 Sb., o ochraně osobních údajů.

Co je podstatně důležité, u zpracování dat pomocí kamerového systému je to, že je třeba rozlišovat získaná data z běžných kamerových systémů a získaná data z kamer, které jsou schopné snímat biometrické údaje. Biometrické údaje totiž spadají do zvláštního režimu citlivých údajů, které nelze bez souhlasu, resp. bez zákonného zmocnění zpracovávat. Kluby tak mohou používat tyto speciální kamery ke snímání diváků, avšak uchovávat je a dále zpracovávat nesmějí. To musejí ponechat na Policii ČR, která je zmocněna ze zákona citlivé údaje zpracovávat.

Je mnoho způsobů jak informovat návštěvníky o zpracování osobních údajů. Návštěvníky lze informovat zveřejněním v návštěvním řádu, v obchodních podmínkách, na zadní straně vstupenky či nejlépe informační cedulí: „Objekt je sledován kamerovým systémem. Pořadatel/Provozovatel si za účelem zajištění bezpečnosti osob a majetku na stadionu vymíňuje právo zpracovávat osobní údaje diváků včetně možnosti jejich uchování a předání pořadatelům/provozovatelům jiných sportovních utkání/zařízení za stejným účelem.“

2.1.9 KAMEROVÝ SYSTÉM

Ke zvyšování bezpečnosti využívají mnohá sportoviště kamerové systémy. Tyto kamerové systémy neslouží pouze k získání osobních údajů, jak je uvedeno v předchozím bodě, ale také ke sledování situace na stadionu i v jeho okolí. Bohužel se často stává, že kamery bývají používány spíše ke sledování vstupů či na přilehlá parkoviště a tak jejich účel není zcela dostačující a to i přesto, že může zamezit nebo popřípadě odhalit trestnou činnost. V dnešní době již není problém pomocí jediné kamery zajistit prostor v rozpětí desítek metrů s tím, že kvalita záznamu již poskytuje možnosti, které byly v minulých letech takřka nemyslitelné. Dnes je pomocí kvalitní techniky možno na záznamu ze stacionární kamery, na vzdálenost mnoha desítek metrů, jasně zachytit každý detail případného výtržníka a co je hlavně důležité, jasný detail jeho obličeje.

2.2 PROJEKT LIGOVÉ STADIONY 2012

V rámci projektu ligové stadiony 2012, je věnována zvláštní pozornost doporučením pro pořadatelský sbor. Tyto doporučení jsou:

1. na počátku roku uspořádat pro všechny pořadatele proškolení v oblasti bezpečnosti práce,
2. dvakrát do roka zabezpečit školení všech pořadatelů a to vždy před zahájením jarní a podzimní části soutěže,
3. zajistit zpracování studie rozmístění jednotlivých stanovišť celého předmětného stadionu a očíslovat jejich umístění i popis důležitých úkolů stanoviště,
4. vytvořit detailní popisy výkonů pořadatelů jednotlivých stanovišť, ve všech modelových fázích, i všech případajících situacích,
5. ustanovit vedoucí pořadatele jednotlivých sektorů
6. vypracovat vzor formuláře, na kterém bude před každým utkáním potvrzeno, že pořadatel příslušného stanoviště je plně obeznámen s rozsahem všech úkolů pro něj vyplývajících z převzetí tohoto stanoviště, a že stanoviště bez výhrad přejímá,

7. na základě absolvovaných školení, ověřených v praktickém provozu a podle dosažené kvalifikace A – E, vydat jednotlivým skupinám pořadatelů „Certifikát pořadatele“ opravňující je podle této kategorizace zajišťovat výkon pořadatelské služby na příslušně tomu určeném stanovišti,
8. různé úrovně důležitosti jednotlivých stanovišť pořadatelů jednoznačně od sebe oddělit zbarvenými tvarem stříhů oblečení všech stewardů. V tom se budou promítat jednotlivá odlišení důležitosti pořadatelského stanoviště,
9. ve spolupráci s autory evakuačního plánu a protipožárního zabezpečení stadionu odstranit případné křížení jednotlivých únikových cest apod. a ve vzájemné shodě dopracovat společně výsledné postupy. Při jakékoliv změně bezpečnostních opatření okamžitě k tomuto problému uspořádat samostatné školení,
10. koordinovat všechna nová opatření s příslušnými územními útvary Policie ČR, hasičů a příslušnou bezpečnostní službou i pořadateli, kteří jsou v této věci ve smluvním vztahu s provozovatelem stadionu. URL₅

2.3 DOHODA MEZI ČMFS A POLICIÍ ČR

V roce 1995 byla uzavřena Dohoda mezi Policejním prezidiem ČR a Českomoravským fotbalovým svazem. Předmětem této dohody jsou požadavky na stavebně technické vybavení stadionů první a druhé fotbalové ligy a požadavky na zajištění bezpečnostních standardů. Důležitým předmětem této dohody je vzájemná spolupráce policie a svazu při zajišťování veřejného pořádku a ochrana bezpečnosti osob a majetku při fotbalových utkáních.

Tato dohoda je každoročně prolougována. V roce 2005 bylo podepsáno Organizační ujednání mezi ČMFS a Policií České republiky, nahrazující dosavadní Dohodu, avšak až do roku 2009, kdy bylo zvoleno nové vedení ČMFS, tato dohoda, posléze ujednání, neplnila svou funkci tak, jak bylo očekáváno. Nové vedení ČMFS bezprostředně po svém zvolení začalo pracovat na naplňování cílů koncepce a aktivně spolupracovat. V současné době je ale znovu platná Dohoda mezi ČMFS a Policií ČR. URL₇

V únoru roku 2009 podepsal policejní prezident a předseda ČMFS znovelizovanou Dohodu mezi Českomoravským fotbalovým svazem a Policií České republiky. Tato podepsaná dohoda hlavně reaguje na změnu zákonů v souvislosti s přijetím nového zákona o Policii ČR a koresponduje s reformou Policie ČR a to zejména v odbourání nepolicejních činností.

Celý tento dokument je velice strohý, přitom ovšem poskytuje pevný základ, na kterém stojí prakticky celé dění okolo zajišťování bezpečnosti během fotbalových utkání v České republice.

Dohoda ČMFS s Policií ČR a pořadatelé

Tato dohoda je pro pořadatele velmi důležitým dokumentem, protože uvádí zásady a formy činností a spolupráce při konání mezinárodních fotbalových utkání a utkáních v rámci svazu. Pro pořadatele je důležitá, protože se zabývá jejich spoluprací s policií, výcvikem a činností pořadatelské služby.

Dohoda se zabývá spoluprací pořadatelů s Policií ČR a vymezuje zásady, které uvádí v pěti bodech. Tyto body jsou následující.:

1. Policie a pořadatelská služba při plnění svých úkolů vzájemně spolupracují, poskytují si nezbytnou pomoc v rámci svých oprávnění a povinností.
2. Bezpečnostní pracovník klubu je začleněn do štábu velitele opatření.
3. Policie předává průběžně před zápasem a v jeho průběhu bezpečnostnímu pracovníkovi klubu informace a předkládá mu požadavky potřebné pro předcházení a řešení diváckého násilí pořadatelskou službou.
4. V případě přípravy k zákroku a v průběhu jeho provádění bezpečnostní pracovník klubu zajistí činnost pořadatelské služby dle požadavků velitele štábu opatření.
5. Při zápasech, které byly vyhodnoceny jako rizikové, se předpokládá užší forma spolupráce policie a pořadatelské služby při ochraně veřejného pořádku, ochraně zdraví a majetku; forma spolupráce bude konkretizována v místních ujednáních. URL₄

Výcvik a činnosti pořadatelské služby

Jak jsem již stručně napsala, tato dohoda se také zabývá výcvikem a činností pořadatelské služby. To vše je zajišťováno Českomoravským fotbalovým svazem ve spolupráci s jednotlivými fotbalovými kluby. Stává se, že Policie ČR upozorňuje na přetrvávající problémy s pořadatelskou službou, jako je nedostatečná výbava, nezkušenost, nedbale prováděné osobní prohlídky fanoušků apod. Proto se na výcviku pořadatelské služby začala podílet i samotná policie. URL₇

Hlavní pořadatel zápasu, má od svazu a fotbalového klubu určené povinnosti, které se týkají hlavně pořadatelské služby. Tyto povinnosti jsou:

1. určení bezpečnostního pracovníka, který bude vybaven potřebnými pravomocemi a bude průběžně zajišťovat kontakt fotbalového klubu s policií,
2. dbání pokynů hlavního rozhodčího a delegáta svazu,
3. zajištění pořadatelské služby v takovém počtu a kvalitě, aby to odpovídalo kategorii zápasu či rozpisu příslušné soutěže. Musí zajistit, aby pořadatelská služba byla funkční od doby soustředování prvních diváků až do doby jejich odchodu ze stadionu. Nehledě na to, že musí stanovit začátek a ukončení činnosti pořadatelské služby.
4. Pořadatel musí dbát na to, aby činnost zvolené pořadatelské služby probíhala v souladu s předpisy svazu,
5. musí provádět pravidelné proškolení členů pořadatelského sboru vždy před zahájením jarního a podzimního kola fotbalové ligy,
6. před každým rizikovým zápasem za účasti zástupce policie musí být pořadatelská služba obeznámena se zvláštními okolnostmi rizikových zápasů a o způsobech spolupráce a komunikace s ostatními zúčastněnými subjekty,
7. je povinen zajistit, aby pořadatelská služba plnila své povinnosti před utkáním a v době celého jeho průběhu,
8. musí zajistit, aby pořadatelská služba byla během celého výkonu označena reflexní vestou, na které bude viditelně napsáno - POŘADATEL.

Předpisy svazu upravují činnost pořadatelské služby, hlavní pořadatel musí zajistit, aby tato činnost probíhala v souladu s těmito předpisy. Činnosti, které předpisy svazu upravují, jsou následující:

1. vpouštění diváků do prostor stadionu a způsob nepřetržitého dohledu nad nimi,
2. provádění bezpečnostních prohlídek stadionu před zápasem a po jeho ukončení či přerušení, neučiní-li tak v souvislosti s plněním svých úkolů policie,
3. poskytování všech informací divákům, které potřebují ohledně organizace, infrastruktury a integrovaného záchranného systému,
4. provádění kontrol dodržování zákazu vnášení nebezpečných předmětů nebo nebezpečných látek, zejména při vstupu na stadion
5. kontrolu dodržování základních předpisů zamezování vstupu veřejnosti do zakázaných prostor,
6. pomoc divákům při hladkém snadném a bezpečném vstupu na stadion a při odchodu z něj,

7. poskytování informací policii, které se týkají narušení veřejného pořádku diváky, či přípravy k tomuto narušení,
8. provádění všech nezbytných opatření v době pře zásahem policie nebo dalších složek integrovaného záchranného systému,
9. účinné předcházení všem situacím, které by mohly ohrozit veřejný pořádek,
10. kontroly dodržování zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně pře škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zejména pak ustanovení o zákazu prodávat nebo podávat alkoholické nápoje, anebo jinak umožňovat jejich podávání při sportovních podnicích,
11. kontrolu podávání nápojů v plastových nebo papírových obalech,
12. zajistit, že pořadatelský sbor před vlastním zápasem a v době celého jeho průběhu
 - nevpustí do prostor stadionu osobu, která se neprokáže platnou vstupenkou nebo je zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky,
 - nevpustí do prostor stadionu osobu, která má u sebe alkoholický nápoj, předmět zábavní pyrotechniky, dýmovnici nebo jiný předmět, který by mohl být použit jako zbraň. O osobě, která měla u sebe zbraň nebo zábavní pyrotechniku vyrozumí policii,
 - provádí účinná opatření směřující k prevenci diváckého násilí vhodným rozmístováním a konáním svých členů,
 - ihned zasahuje proti všem osobám, které poruší návštěvní řád stadionu a účinně je vyloučí z další divácké účasti na daném zápasu,
 - v případě páchaní trestného činu či přestupku zadrží podezřelou osobu a neprodleně ji předá policii, které poskytne účinnou spolupráci a pomoc k opatření nezbytných důkazů. URL₇

Dohoda ČMFS a Policie ČR

Policie ČR je jednotný bezpečnostní sbor České republiky, který vznikl 15. července 1991 přeměnou Veřejné bezpečnosti Sboru národní bezpečnosti. URL₂₃

Úkolem Policie ČR je chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti. Policie České republiky je podřízena ministerstvu vnitra. URL₂₄

Českomoravský fotbalový svaz, Ministerstvo vnitra a Policie ČR vzájemně spolupracují na bezpečnosti a zajištění bezpečí na stadionech. Jak bylo již výše napsáno, tato Dohoda reaguje

na nový zákon o Policii ČR. Tento zákon určuje přesná pravidla a definuje odpovědnost, kterou má v oblasti bezpečnosti při sportovních utkáních policie a pořadatel. V Dohodě jsou tedy uvedeny situace, za kterých se Policie ČR účastní fotbalového utkání a její činnosti.

Vzhledem k tomuto zákonu Policie ČR přestává suplovat práci pořadatelské služby při fotbalových, hokejových či jiných utkáních. Díky reformám Policie ČR a novému zákonu o Policii ČR, jsou stanovené situace, kdy se policie účastní na sportovních utkáních a jsou jasně vymezené její činnosti. Jinak se Policie ČR zúčastňuje těchto akcí pouze mimo stadiony, a to také pouze při konání rizikového utkání, kdy zajišťuje ochranu veřejného pořádku a bezpečnosti osob a majetku při příchodu a rozchodu diváků. Nicméně se nejedná o úplnou absenci policejních složek uvnitř stadionu. Přímo na stadionu by měla mít Policie ČR, ve spolupráci s vedením pořadatelské služby, zastoupení na pozici tzv.: spottera. Spotter představuje specialistu v oboru diváckého násilí a extremismu, který má za úkol dohlížet na průběh zápasu a spolupracovat s vedením opatření, pod které spadá.

Z důvodu reformy Policie ČR a nutnosti specifického přístupu k jednotlivým utkáním se ČMFS společně s Policií ČR, usnesly na jednoduchém rozdělení do skupin A, B, C, kdy každá tato skupina určuje stupeň rizikovosti utkání a nutnosti účasti Policie ČR.

1. Skupina A označuje zápas tzv. „mírně rizikový“. Jedná se o utkání, ve kterém se neočekávají výtržnosti, s ohledem na fanouškovskou základnu s počtem rizikových fanoušků. Tyto zápasy v zásadě nevyžadují výraznou podporu ze strany Policie ČR.
2. Skupina B nese označení pro zápas tzv. „středně rizikový“. Jedná se o utkání dvou týmů, jejich fanouškovská základna obsahuje několik rizikových jedinců. Zejména se jedná o taková utkání, kdy na jedné straně stojí nekonfliktní zástupci jednoho týmu, a na straně druhé jsou fanoušci se značně horším renomé. V těchto utkáních je vyžadována větší pozornost a prevence ze strany jak pořadatelských služeb, tak Policie ČR.
3. Zápas tzv. „vysoce rizikový“ patří do skupiny C. Je to zejména utkání dvou týmů s notoricky známými, problematickými fanoušky. Takováto střetnutí „odvěkých rivalů“ fotbalu, vyžadují náležitou přípravu. Hrozba nebezpečí střetu těchto fanoušků obou týmů, které čítají stovky členů, je zde nevyhnutelná a tudíž je vždy vyžadována přítomnost policejních složek v dostatečné kvantitě.

2.4 BEZPEČNOSTNÍ SLOŽKY

Hasičský záchranný sbor České republiky

Hasičský záchranný sbor ČR je základní složkou integrovaného záchranného systému (IZS), který zabezpečuje koordinovaný postup při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Hasičský záchranný sbor ČR při plnění svých úkolů spolupracuje s ostatními složkami IZS. Integrovaný záchranný systém tvoří tyto základní složky: Hasičský záchranný sbor ČR, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, zdravotnická záchranná služba a Policie ČR. URL₂₅

Základním posláním Hasičského záchranného sboru ČR je chránit životy, zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech, ať již se jedná o živelní pohromy, průmyslové havárie či teroristické útoky.

Zdravotní služba

U každé sportovní akce jsou rizika nebezpečí úrazu a tak se není čemu divit, že povinností pořadatele je zajistit odpovídající zdravotnickou službu.

U sportovních akcí místního významu, které jsou málo nebo středně rizikové, a kterých se účastní pouze malý počet účastníků a diváku není vyžadováno zdravotnické zařízení. Naopak u sportovních akcí, které svou důležitostí tyto výše uvedená hlediska přesahují, je povinností pořadatele zařídit odpovídající zdravotnické zabezpečení.

Pořadatel na základě žádosti zajišťuje zdravotnické zařízení, které by zabezpečovalo sportovní akce. Tato žádost musí obsahovat údaje o termínu konání akce, druhu sportu, úrovni soutěže, počtu závodníků a jejich věku, předpokládanému počtu diváků a časový rozvrh akce. Na základě této žádosti o zabezpečení akce, určí příslušné zdravotnické zařízení rozsah zdravotnické služby. Poté, na základě smlouvy zdravotnického zařízení s pořadatelem, zabezpečuje smluvní zdravotnické zařízení sportovní akci.

Rozsah zdravotnického zabezpečení vychází z problematiky jednotlivých sportů a zkušenosti lékaře. Při zabezpečení sportovní akce je třeba zvážit všechna základní hlediska, která jsou důležitá pro určení rozsahu a způsobu zabezpečení, jako jsou např. klimatické vlivy, rizikovost sportu, dostupnost zdravotnického zařízení, významnost akce, počet účastníků a jejich věk, předpokládaný počet diváků apod.

Zdravotní služba je členem pořadatelského sboru a s potřebným základním vybavením první pomoci se zúčastňuje každého utkání. Povinností pořadatele je zřídit na závodistišti stanoviště pro ošetření dle instrukcí zdravotnické služby a při větších akcích vyčlenit prostor pro ošetřovnu. Pokud se jedná o zvlášť významné akce, ty podléhají při zdravotním zabezpečení zvláštním regulím mezinárodních federací.

Zdravotní služba může být personálně zajištěna:

1. lékařem,
2. zdravotní sestrou,
3. lékařem a zdravotní sestrou,
4. jiným vyškoleným pracovníkem nebo
5. větším počtem profesionálních zdravotnických pracovníků.

Tito zdravotní pracovníci mají při poskytování zdravotnických služeb na sportovní akci několik úkolů.

1. Podle příslušného odvětví je zdravotnický příslušník vybaven nástroji, pomůckami a léky k poskytnutí první pomoci, přičemž musí mít znalost o jejich využití.
2. Všichni organizátoři soutěže jsou informováni o místě, kde se akce účastní zdravotnická služba. Toto místo by mělo nejlépe umožňovat poskytnutí první pomoci.
3. Samozřejmostí je ošetření zraněného a vyjádření se k možnostem jeho dalšího působení v akci.
4. Zdravotnický příslušník je povinen upozornit na nebezpečí úrazu či ohrožení zdraví rozhodčího popřípadě ředitele závodu na nutnost odstranění závady nebo požádat o zastavení akce.
5. Stále musí být přítomen v prostoru soutěže, pouze při nutného doprovodu zraněného k dalšímu ošetření je oprávněn prostor opustit, musí však svůj odchod nahlásit vedoucímu akce.
6. Musí vést pomocnou evidenci o poskytnutí ošetření.
7. Na požádání musí zdravotnický pracovník předložit zprávu o průběhu zdravotnické služby, o výjimečných okolnostech a o ošetřeních při akci.
8. Zdravotnický pracovník také spolupracuje s orgány antidopingového výboru. URL₂₆

Pořadatel má několik možností, jak může zařídit dopravu při zdravotnickém zabezpečení akce.:

1. Pohotovostí osobního vozidla pořadatele či zdravotnického zařízení.
2. Informováním rychlé zdravotnické pomoci před konáním akce.
3. Přistavěním sanity po dobu konání akce.
4. Přistavěním více sanitních vozů po dobu konání akce.
5. Speciálním zabezpečením, např. vrtulníkem.

Za poskytnutí první pomoci v době utkání odpovídá osoba, která je určena hlavním pořadatelem na dané utkání a jejíž jméno, příjmení a rodné číslo je uvedeno v Zápise o utkání. Pokud by bylo nezbytně nutné zajistit Lékařskou Záchranou Službu, pořadatel utkání ji zajistí na telefonním čísle 155 nebo na čísle zdravotnického zařízení, s kterým má sepsanou smlouvu.

I když pořadatel zajišťuje zdravotnickou službu, může mít i každé družstvo svého lékaře (zdravotníka) a maséra, přičemž jsou považováni za příslušníky družstva. Ti musí být v zápisu o utkání uvedeni jménem, příjmením a rodným číslem a musí být označeni způsobem, který stanoví pravidla akce a rozpis soutěže. Lékař a masér družstva mají také své povinnosti, které musí dodržovat.

Těmito povinnostmi se rozumí.:

1. Na žádost rozhodčího nebo delegáta svazu musí prokázat svou totožnost
2. Musí se chovat na hrací ploše i mimo ni ukázněně, respektovat rozhodnutí a pokyny rozhodčích, delegáta svazu a členů pořadatelského sboru, odpovídajících za zajištění klidu na hřišti a bezpečnosti účastníků utkání.
3. Musí se podřídit rozhodnutím a opatřením řídicích orgánů a řídicího orgánu soutěže a jeho komisí. URL₆

Policie ČR

Policie ČR je specializovaný orgán, který představuje jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, jehož cílem je zejména chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti, prosazovat zákonnost, chránit práva a svobody osob, preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji, usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti.

Sportovní problematiku a s ním spojená bezpečnostní opatření má na starosti zejména místně příslušné okresní, respektive městská ředitelství Policie ČR, neboť se jedná o zajištění

bezpečnosti na území, spadajícího pod jeho působnosti. Každý z policistů je zařazen do určitého útvaru a plní tudíž povinnosti útvaru vlastní. Ne všechny útvary policie jsou schopny zasahovat do problematiky sportovního extremismu a diváckého násilí, hlavní slovo zde má převážně Úřad služby kriminální policie a vyšetřování se zaměřením na divácký extremismus. URL₂₇

Účast policie na sportovních akcích je hlavně spjata s diváckým násilím a s jeho prevencí. V současné době je role policie v oblasti diváckého násilí vymezena různými zákony (o Policii ČR, o podpoře sportu, reformou policie ČR...), Dohodou mezi Policií ČR a ČMFS, a také interními akty řízení. Co se týče mezinárodní spolupráce při sportovních akcích, ta se řídí usnesením Rady 2006/C-322/01 o aktualizované příručce s doporučeními pro mezinárodní policejní spolupráci, opatřeními k předcházení násilí i výtržnostem a jejich zvládnutí při mezinárodních fotbalových zápasech, které se týkají alespoň jednoho členského státu a rozhodnutím Rady 2002/348/SVV o národních fotbalových informačních střediscích (dále jen „NFIP“), které řeší možnosti a způsoby předávání informací a osobních údajů mezi policejními složkami jednotlivých členských států. URL₇

V současné době je zřejmé, že pomohla i novelizace zákona o Policii České republiky č. 273/2008 Sb., která vhodným způsobem doplnila nový Trestní zákoník. Nový zákon o Policii ČR umožňuje v rámci spolupráce s obcemi uzavírat koordinační dohody, na základě kterých lze nepřetržitě koordinovat obce a útvary policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v obci, úkoly obce a útvaru policie při porušení veřejného pořádku, podíly na zajištění plnění úkolů např. při sportovních utkáních.

Velkou roli při účasti policie na sportovních akcích má reforma Policie ČR, neboť jedním ze základních cílů reformy je přenesení velké části odpovědnosti na jiné než policejní aktéry. V souladu s tímto cílem je v materiálu Návrhy opatření k řešení problematiky diváckého násilí, který byl schválen usnesením Vlády ČR č. 912 ze dne 23. července 2008, ukázáno na několika příkladech, že přenesení velké části odpovědnosti na jiné než policejní aktéry v boji s diváckým násilím je mnohem efektivnější než celkové zajištění bezpečnosti Policií ČR. Plná odpovědnost za veřejný pořádek v ochozech tak od 1. ledna 2009 přechází na pořadatelské kluby. URL₇

Policie ČR se účastní sportovních akcí až v takových případech, kdy vlastník sportovního zařízení sám nedokáže zjednat pořádek a z důvodu ochrany osob a majetku nezbývá nic jiného než použít speciálních útvarů Policie ČR, složených z odborně vyškolených, vycvičených a vybavených příslušníků.

Rozdíl v účasti policie je ovšem v takových případech kdy se jedná o riziková utkání. Při takových utkáních Policie České republiky zajišťuje bezpečnost osob a majetku v rámci doprovodů příznivců sportovních mužstev a dalších osob do místa utkání a zpět. V souvislosti s konáním sportovního utkání policie zajišťuje ochranu veřejného pořádku a bezpečnost osob a majetku mimo stadiony.

Pokud pořadatel sportovního utkání v předstihu vytipuje konkrétní sportovní utkání jako rizikové, je povinností pořadatele organizačně a technicky zajistit jeho pokud možno bezproblémový průběh. Nicméně např. u fotbalových či hokejových utkání, kdy dochází nejčastěji k účasti policie v souvislosti s diváckým násilím, se nejedná o úplnou absenci policejních složek uvnitř stadionu. Spolu s vedením pořadatelské služby má Policie ČR přímo na stadionu zastoupení na pozici tzv. spottera.

Úkolem policie, je rovněž předávat bezpečnostnímu pracovníkovi klubu informace a požadavky potřebné pro předcházení a řešení diváckého násilí pořadatelskou službou a to jak před zápasem, tak i v jeho průběhu a po něm. Pokud dojde ke vzniku škod, úkolem policie je poskytnout podklady klubu pro uplatnění nároku na náhradu škody od osob, které tyto škody způsobily.

V neposlední řadě musí policie dbát také na prevenci. Aby Policie ČR předcházela různým druhům diváckého násilí, využívá veškerých oprávnění, která jí zákon o policii (případně jiný právní předpis) dává. Je nutné, aby výčet oprávnění, který je uvedený níže na konci odstavce, Policie ČR využívala plně již před zahájením utkání a osoby, které považuje za potenciální ohrožení, podrobovala těmto oprávněním. Důsledným postupem policie proti těm fanouškům, kteří již před zahájením utkání poskytnou Policii ČR důvod uplatnit proti nim některé z níže uvedených oprávnění, bude Policie ČR efektivně napomáhat pořadatelské službě v jejím úsilí zajistit při zápase bezpečnost.

Z hlediska pořádání sportovních akcí a udržování veřejného pořádku má policista následující oprávnění:

1. Oprávnění požadovat vysvětlení
2. Oprávnění požadovat prokázání totožnosti
3. Oprávnění zajistit osobu
4. Oprávnění k omezení pohybu agresivních osob
5. Oprávnění odebrat zbraň
6. Oprávnění k prohlídce dopravních prostředků
7. Oprávnění zakázat vstup na určitá místa
8. Oprávnění k úkonům v souvislosti s řízením o přestupcích

Využití těchto oprávnění bude v případě průběhu sportovního utkání, před jeho zahájením nebo po jeho ukončení přicházet v úvahu i mimo prostor stadionu. URL₇

Útvary policie zúčastňující se na sportovních akcích

Při policii ČR jsou zřízeny různé skupiny, které se zabývají diváckým násilím. Specifickou skupinou je Speciální pořádková jednotka (SPJ), jejíž působnost je celorepubliková. Speciální pořádková jednotka jsou oni známí těžkooděnci, kteří střeží veřejný pořádek uvnitř a v bezprostřední blízkosti stadionů. Tato jednotka bývá často doplňována i o jednotky policistů z jiných oddělení Policie ČR, kteří jsou vyčleněni jako posila Speciální pořádkové jednotky.

Pohotovostní motorizovaná jednotka (PMJ) je další policejní jednotkou. Policisté této jednotky začínají opatření jako první a jako poslední končí. PMJ střeží veřejný pořádek a díky své mobilitě jsou tyto jednotky schopny velice efektivně zasáhnout kdekoli se začnou chuligánské skupiny projevovat.

Poměrně novou policejní složkou jsou Antikonfliktní týmy (ATK). Úkolem tohoto útvaru je promlouvat s příznivci klubu, snažit se vyřešit vzniklé konflikty smířlivou cestou, podávat informace jak fanoušků, tak operačnímu středisku. Policisté ATK neslouží v uniformě ale v občanském oděvu a jsou označeni reflexní vestou s nápisem „ANTIKONFLIKTNÍ TÝM“.

Nasazování antikonfliktních týmů je vhodné v situacích, kdy lze očekávat potřebu zvýšené komunikace, ať už mezi osobami a policisty, nebo mezi stranami, u kterých lze předpokládat konflikt. Úkolem členů týmu pak je upozornit možnost vzniku protiprávního jednání

vzhledem k dané situaci a dále zejména objasňování role policie v dané situaci tak, aby nasazení Policie ČR bylo pochopitelné pro veřejnost a nedocházelo k možným nepochopením.

3. ZÁVĚR

Práce se zabývá popisem příslušných literárních zdrojů a jejich rešerší k bezpečnostním opatřením pořadatelů na sportovních akcích. Při vyhledávání a studiu příslušných pramenů bylo zjištěno, že tímto tématem se zejména zabývají různé zákony, sportovní, návštěvní řády, příručky apod., které vydávají ministerstva, policie a sportovní svazy. Tudíž většina zdrojů, ze kterých bylo čerpáno, byly zdroje elektronické.

Práce obsahuje komplexní sepis a souhrn bezpečnostních opatření, které musí pořadatelé zajistit před, během a po sportovní akci bez účasti Policie ČR. Přínosem této práce je výpis a celkový přehled všech bezpečnostních opatření pořadatelů a jednání pořadatelů, v případě porušení těchto opatření, v jedné práci.

Jak již bylo zmíněno převážná většina materiálů, zabývajících se bezpečnostními opatřeními, byla čerpána z elektronických zdrojů. Nejlépe popsané druhy bezpečnostních opatření poskytly materiály zabývajících se bezpečností na fotbalových utkáních. Důvodem může být nejčastější setkávání se s různým nebezpečím, zejména s diváckým násilím. V žádných jiných materiálech nebyly bezpečnostní opatření tak obsáhle popsány, či nebyly vůbec zmíněny.

Jelikož bezpečnostní opatření úzce souvisí s diváckým násilím, které se často odehrává již před danou sportovní akcí mimo sportovní areál, je tento problém také záležitostí policie, a proto je toto téma často zmiňováno v materiálech o Policii ČR. Na internetových stránkách Policie ČR, v časopise Policista, nebo také v novele zákona o Policii ČR je k dispozici materiál týkající se tématu této diplomové práce. Nedílnou součástí v průzkumu tohoto tématu byly také sportovní a návštěvní řády, ve kterých jsou sdělovány podmínky pro vstup na stadion, chování návštěvníka, ale také činnost pořadatelské služby apod.

Diplomová práce je teoretického charakteru a dělí se na jednotlivé kapitoly. V první kapitole je shrnut vývoj vybraných sportů a popis bezpečnostních požadavků na stadiony, na kterých se konají utkání nejvyšších lig těchto sportů. V této kapitole jsou také vyjmenovány povinnosti pořadatelů, které musejí být před utkáním, během utkání a po utkání plněny. Je zde popsáno divácké násilí, jelikož je bohužel nedílnou součástí těchto sportů.

Druhá kapitola se zabývá bezpečnostními opatřeními pořadatelů a změnou zákona, díky které se změnila účast Policie ČR a odpovědnost pořadatelů při pořádání sportovních akcí. Je zde popsán projekt Ligové stadiony 2012, kde je věnována zvláštní pozornost doporučením pro pořadatelský sbor. Tato kapitola popisuje také bezpečnostní složky, které se v různých případech zúčastňují sportovních akcí.

Za poslední léta došlo k několika výrazným změnám zákona, které měly velký vliv na změnu bezpečnostních podmínek na sportovních akcích. Tou nejvýraznější jistě byla novela zákona o podpoře sportu a novela zákona o Policii ČR, která změnila účast policie na sportovních akcích a tím i činnost a odpovědnost pořadatelů. Jelikož je bezpečnost na stadionech stále aktuálním tématem, je pravděpodobné, že se stále budou tyto zákony a různá opatření měnit, aby došlo k co možná největšímu bezpečí na sportovních akcích.

Použitá literatura:

- 1) BEDŘICH, L. *Fotbal – rituální hra moderní doby*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita., 2006. 196s. ISBN 80-210-3927-2
- 2) GUT, K. *100 let českého hokeje*. 1. Vyd. Praha: AS PRESS, 2008. 349 s. ISBN 978-80-903552-4-8
- 3) KOSTKA, V. *Moderní hokej*. Praha: Olympia, 1984
- 4) BÍLEK, F., a kol. *Turistika mládeže*. Praha: Olympia, 1971. 255 s. ISBN 27-041-78.
- 5) KOSTKA, V., BUKAČ, L., ŠAFAŘÍK, V. *Teorie a didaktika ledního hokeje*. Praha: Univerzita Karlova, 1981.
- 6) MACHO, M. *Fotbal vášeň 20. Století*. 1. Vyd., Praha: Brána, 1996. 448s. ISBN 80-85946 27-0
- 7) MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. 1. VYD. Brno: Centrum strategických studií a Barrister & Principál, 2004. ISBN 80-903333-0-3
- 8) NAVARA, M. a kol. *Kopaná: teorie a didaktika*. 1. vyd. Praha: St. ped. Nakl., 1986. 181s
- 9) PERIČ, T. *Lední hokej: Trénink budoucích hvězd*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2002. 128s
- 10) RADNEDGE, K. *Velká encyklopedie kopaná*. Přeloženo z anglického vydání Encyclopedia of Soccer. Praha: Svojtka a Vašut, 1997. 256s. ISBN 80-7180-188-7
- 11) SÁBL, V., SIGMUND, S., GUT, K. *Kniha o československém hokeji*. 1. Vyd. Praha: Olympia, 1969. 251s
- 12) SEKOT, A. *Sociologie sportu*. Brno MU: Paido, 2006. 410s. ISBN 80-7315-132-4
- 13) SMOLÍK, J., *Fotbalové Chuligánství. Historie, teorie a politizace fenoménu*. Karlovy Vary: Z. Plachý. 2008. 280s. ISBN 978-8-903556-3-7
- 14) ŠÁLEK, J. *Český fotbal*. 1 vyd. Praha: Olympia, 2000. 7-14 s.
- 15) ŠEVČÍK, J. *Králové ligového trůnu*. Vyd. Praha: Lidpress, 2004. 18s.
- 16) VOTÍK, J. *Trenér fotbalu „B“ UEFA licence*. Druhé vydání. Praha: OLYMPIA, 2005. 264s. ISBN 80-7033-921-7

Elektronické zdroje:

- 1) URL₁:< [http:// is.muni.cz/th/319835/fsps_b/BP.doc](http://is.muni.cz/th/319835/fsps_b/BP.doc) > [20.1.2012]
- 2) URL₂:<<http://a-snakes.webnode.cz/zajimavosti-ze-sportu/nejoblibenejsi-sporty-v-cr/>> [20.1.2012]
- 3) URL₃:< [http:// policie.cz/clanek/spoluprace-mezi-cmfs-a-policii-cr.aspx](http://policie.cz/clanek/spoluprace-mezi-cmfs-a-policii-cr.aspx)> [21.1.2012]
- 4) URL₄:< [http:// policie.cz/soubor/01-manual-pro-fotbalove-kluby.aspx](http://policie.cz/soubor/01-manual-pro-fotbalove-kluby.aspx)> [21.1.2012]
- 5) URL₅:< [http:// nv.fotbal.cz/assets/files/16235/Projekt_2012.pdf](http://nv.fotbal.cz/assets/files/16235/Projekt_2012.pdf) > [20.1.2012]
- 6) URL₆:< [http:// nv.fotbal.cz/cmfs/Legislativa/index.php](http://nv.fotbal.cz/cmfs/Legislativa/index.php)> [20.1.2012]
- 7) URL₇:< [http:// mvr.cz/clanek/kriminalita-146433.aspx](http://mvr.cz/clanek/kriminalita-146433.aspx)> [22.1.2012]
- 8) URL₈:< [http:// historie.hokej.cz/index.html](http://historie.hokej.cz/index.html) > [21.1.2012]
- 9) URL₉:<http://szs.cz/images/zpravodaje/31/ekonomika_chlazení_celkem.pdf> [22.1.2012]
- 10) URL₁₀:< [http:// kluziste.cz/zimni-stadiony/](http://kluziste.cz/zimni-stadiony/) > [21.1.2012]
- 11) URL₁₁:<<http://firebrno.cz/vase-cesty-k-bezpeci/jak-se-zachovat-pri-uniku-nebezpecne-látky>> [22.1. 2012]
- 12) URL₁₂:<<http://ochrance.cz/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2012/bezpecnost-vyuzivani-cpavku-na-zimnich-stadionech>> [22.1. 2012]
- 13) URL₁₃:<http://prometheus.vsb.cz/materialy/metodikaJPO_ amoniak.pdf> [22.1. 2012]
- 14) URL₁₄:< <http://cslh.cz/text/121-stanovy-a-rady.html>> [21.1.2012]
- 15) URL₁₅:< http://aplikace.mvr.cz/archiv2008/rs_atlantic/mvr/575/24805.html>[22.1.2012]
- 16) URL₁₆:<<http://hooligans-fotbal.blogspot.com/2008/06/4-fotbalov-chulignstv-v-esk-republice.html> [20.1.2012]
- 17) URL₁₇:< <http://www.msmt.cz/sport/zakon-o-podpore-sportu>> [22.1.2012]
- 18) URL₁₈:< <http://www.cstvopava.cz/oscstv-informace-pro-vas-navstevni-rad>> [23.1.2012]
- 19) URL₁₉:< <http://mvr.cz>> [22.1.2012]
- 20) URL₂₀:<<http://www.mvr.cz/clanek/zavedeni-trestu-zakazu-vstupu-na-sportovni-kulturni-a-jine-spolecenske-akce.aspx>> [22.1.2012]
- 21) URL₂₁:< <http://www.mvr.cz/docDetail.aspx?docid=21549310&doctype=ART&>> [26.1.2012]
- 22) URL₂₂:< <http://www.fcb.cz/karta-fanouska-fcb/> > [20.1.2012]
- 23) URL₂₃:< <http://www.policiecr.info/>> [22.1.2012]
- 24) URL₂₄:<<http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>> [26.1.2012]
- 25) URL₂₅:< <http://hzscr.cz>> [22.1. 2012]

- 26) URL₂₆: < <http://is.muni.cz/do/fsps/e-learning/kapitolysportmed/pages/12-zabezp-akce.html>> [21.1.2012]
- 27) URL₂₇: < <http://www.policie.cz/clanek/urad-sluzby-kriminální-policie-a-vysetrování.aspx>> [26.1.2012]
- 28) URL₂₈: <[http://www.rozmary- velikosti.cz/fotbal.htm](http://www.rozmary-velikosti.cz/fotbal.htm)> [26.1.2012]
- 29) URL₂₉: < <http://www.hokej.wz.cz/Pravidla/hriste.html>> [26.1.2012]
- 30) URL₃₀: < [http:// policie.cz/soubor/01-manual-pro- fotbalove-kluby.aspx](http://policie.cz/soubor/01-manual-pro-fotbalove-kluby.aspx)> [26.1.2012]

Seznam obrázků

- 1) Obr. č. 1 Hrací plocha s vyznačenými vzdálenostmi - [http://www.rozmary- velikosti.cz/fotbal.htm](http://www.rozmary-velikosti.cz/fotbal.htm)
- 2) Obr. č. 2 Hrací plocha s vyznačenými vzdálenostmi - <http://www.hokej.wz.cz/Pravidla/hriste.html>
- 3) Obr. č. 3 Bezpečí na sportovních utkáních - [http:// policie.cz/soubor/01-manual-pro- fotbalove-kluby.aspx](http://policie.cz/soubor/01-manual-pro-fotbalove-kluby.aspx)